

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711

Ustanovni zbor banovinske organizacije JRKD za dravsko banovino

Pomembna govora ministrov gg. dr. Kramerja in Pucelja o političnem položaju v državi in Sloveniji

V soboto in nedeljo se je vršil v ljubljanski Kazini ustanovni zbor banovinske organizacije Jugoslovenske radikalne kmetijske demokracije. Poleg odposlancev sreskih organizacij so se udeleževali zbora tudi ministra gg. dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj in narodni poslanci in senatorji dravske banovine. Zbor je otvoril viharno pozdravljen minister g. dr. Kramer z nagovorom, po katerem je prešel zbor na dnevni red. Tajniško poročilo je prečital g. dr. Zajec. Razprava, ki jo je otvoril minister g. Pucelj, je trajala več ur.

Zbor se je nadaljeval v nedeljo in sta predsedovala menjaja se ministra gg. dr. Kramer in Pucelj. Nadaljevanja banovinskega zbora so se poleg sreskih odposlancev udeležili tudi številni predstavniki krajevnih organizacij JRKD iz Ljubljane in okolice. Prisotstvovali so zboru tudi v nedeljo ban g. dr. D. Marušič, vsi slovenski senatorji in narodni poslanci dravske banovine in kot gosta narodna poslanca g. dr. Ignjat Tolić iz savske in g. Miloš Dragović iz vardarske banovine. Proti zaključku zborovanja je prispel v dvorano še narodni poslanec in bivši minister g. dr. Velizar Janković.

GOVOR MINISTRA G. IVANA PUCLJA.

Ko je minister za trgovino in industrijo g. dr. Albert Kramer ob 10. dopoldne otvoril zborovanje, je po toplim pozdravom vseh navzočih podelil besedo ministru za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivanu Pucelju, ki je, od zborovalcev iskreno pozdravljen, izvajal med drugim:

Politična organizacija, ki jo ustanovljamo, ima predvsem namen, obraniti našo državo pred vsemi nevarnostmi in jo okrepiti na zunanji in znotraj. Ako ne bi bilo naše svobodne Jugoslavije, bi tudi mi Slovenci ne imeli te narodnega, ne kulturnega, ne socialnega obstoja. Dokazuje za to imamo v tistih tisočih, ki so bili pod Avstrijo v zaporih, in v tistih tisočih, ki so ostali onstran naših mej.

Dokazuje imamo, da se glavna in najbolj strupena agitacija proti naši državi in našemu narodu vodi iz tujih političnih kuhinj. Na žalost imamo tudi doma nesrečnike, ki to akcijo naših najhujših protivnikov podpirajo, delno vede, največ pa nevede. Med njimi imamo tudi nekatere bivše politike, ki rušijo, kar so sami gradili, in ki žagajo vejo, na kateri sede.

Take vrste vesti, kakor jih širijo ti ljudje, zavajajo dobre ljudi, nepoučene mlačeže, na napačna pota, na drugi strani pa s takim početjem najbolj podpirajo naše protivnike v inozemstvu. Zato je to početje brezvestno in zato se moramo boriti proti taki politiki.

Slučajno sem na mestu, kjer se zbirajo podatki o bedi ne samo v naši državi in našem narodu, temveč iz vsega sveta. Kakor znano imamo mnogo izseljencev v tujini, na Westfalskem, v Franciji, Argentini, Ameriki, Kanadi, Belgiji, Holandiji, Turčiji in še drugod. Z njimi smo stalno v stikih in od njih dobivamo stalno poročila. Vsa ta poročila jasno kažejo,

da je po svetu še huje kakor pri nas, čeprav je tudi pri nas življenje hudo.

Svetovna gospodarska kriza ni zgolj kriza ene same države, ampak je splošna. Kljub temu pa nam še ni treba obupavati. Če je kmet enkrat premalo pridelal, vendar pomladi zopet zareže brazde in poseje polje. Kaj bi bilo, če bi kmet ne delal tako, če bi ne zaupal v bodočnost in če bi vsake pomladi ne zoral svojega polja? Prenesimo to vero, ki jo ima naš preprosti kmet v boljšo bodočnost, v nas vse. Če bo prevzel vsakdo nase svoje breme, bomo prebrodili tudi to dobo.

Pa pravijo nekateri, da bi se dalo z izpremembo vladavine ustvariti boljše stanje. Vprašam samo, zakaj tega ne store bolj izkušeni ljudje kakor smo Jugoslovenci. Če bi z izpremembo vladavine lahko olajšali svojo krizo, bi to gotovo Angleži storili sedemkrat, Nemci desetkrat, Američani pa dvajsetkrat. Vendar pa tega ne delajo.

Kadar se vse maje, takrat mora biti politika najbolj stalna in najbolj trdna.

Pribiti moramo jasno in odločno: kdor širi malodušje in ubija voljo za ustvarjajoče delo, ta škoduje tudi samemu sebi. Te ljudi dobrohodno svarimo pred posledicami. Zapeljanci so stopili na nezakonito pot, na pot zločina. Na žalost sodeluje pri tem tudi del slovenske duhovščine. To moramo tembolj obžalovati, ker tako postopanje škoduje v prvi vrsti veri in cerkvi. O tem priča zgodovina vseh cerkev in ver in zlasti dvatisočletna zgodovina katoliške cerkve. Od nekdanj so veljale in še danes veljajo Kristusove besede: Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.

Vsi starejši ljudje vemo iz izkušnje, da so se domači nasprotniki vedno posluževali tistih gesel, ki so vsakokrat najbolj vplivala na množico. Vi veste, kako so nekdanj vladitelji bivše SLS izigravali posamezne stanovne. Med kmeti so bili samo kmetje, med delavci samo delavci, med meščani samo meščani in najbolj narodni so bili, kadar jim je to kazalo in kadar ni bilo nevarnosti, da bi jim to škodovalo. Izpred vojne vemo, da je bila tedaj njihova narodna zavest najbolj šibka. Tedaj so se borili samo za vero, danes pa, ko bi jim v Sloveniji nihče ne verjel, da je v nevarnosti vera, danes jim je v nevarnosti slovenstvo. Hudo je govoriti o tem, poudariti pa moram, da sem bil vedno Slovenec in da hočem tudi ostati, ker kaj drugega ne morem biti. Mi smo Slovenci in to hočemo tudi ostati. Vprašujejo, zakaj tega ne vpijemo, toda če bi o tem govorili, potem bi le priznali, da tihi res nekaj v ozadju. Odgovorimo si samo na vprašanje:

Ali bi brez te države Slovenci imeli, kar imamo danes.

Ali nismo dobili v svoji narodni državi slovenske univerze? Ali nimamo slovenskega jezika v upravi in v šolah? Naša iskrena želja je, da bi posnemala ta zgled tudi cerkev. Gospodje, ki imajo več moči kakor mi, naj poizkušajo narodnemu jeziku tudi tukaj priti do veljave!

Že pred vojno je bilo in še danes je tako, da se dve vasi med seboj ne moreta videti. Tudi med posameznimi stanovni je slično. Zdaj, ko se iz vseh prejšnjih strank združujemo na skupno delo v novi hiši, je treba, da se malenkostim izogibamo in da pozabimo na stare spore.

Napravimo križ čez preteklost!

Pokažimo, da smo Slovenci reš Slovenci!

Zborovalci so ponovno prekinjali izvajanja ministra g. Pucelja z živahnim pritrdjevanjem. Ko je končal, pa so se mu zahvalili z dolgotrajnim ploskanjem.

GOVOR MINISTRA G. DR. ALBERTA KRAMERJA.

Po svojem govoru je minister g. Ivan Pucelj prevzel predsedstvo zborovanja in dal besedo ministru za trgovino in industrijo, g. dr. Albertu Kramerju, ki je bil viharno pozdravljen. Gospod dr. Kramer je izvajal med drugim:

Moja naloga je, da vam predvsem nekoliko predočim vzroke in posledice ustvarjanja naše nove politične organizacije, ki naj bo v naši dravski banovini kot del celotne vsedrjavne stranke nositeljica narodne in državne misli. 6. januar 1929. je bil od vsega naroda pozdravljen kot rešen čin zgodovinskega pomena. Ko je vrhovni voditelj našega naroda, sin jugoslovenske matere, naš kralj Aleksander, vzel nase zgodovinsko odgovornost, da prekine z enim zamahom vse dotakratne strašne politične in strankarske zapletljajne in povede naš narod k ozdravljenju, je vse naše ljudstvo čutilo, da je ta čin rešil naše državno in narodno življenje.

Sledila je doba tako zvane diktature. Narodni in napredni ljudje v Sloveniji smo šestojanuarsko vladavino pozdravili, ali nismo od začetka naravnost sodelovali. Po prejšnjih strankarskih opredelitvah je bilo glavno zastopstvo Slovencev v rokah bivše SLS. Njen glavni voditelj, g. dr. Korosec, je pod težo spoznanja, da on, ki je nekdanj z nami skupaj vodil osvobodilno jugoslovensko akcijo še pod tujo vladavino, ne more in ne sme odreči sodelovanja pri izvajanju nove vladavine, stopil tudi v šestojanuarsko vlado, in mi, mislim, da se smemo pohvaliti, smo čutili narodno in državno dovolj,

da smo smatrali to soodgovornost dr. Koroseca za potrebno, pametno in zaslužno zadevo.

Ko je vladavina 6. januarja rušila osnove stare politične opredelitve našega naroda, ko je postavljala glavne temeljne kamne jugoslovenske miselnosti in novi jugoslovenski državni program — na vsakem od tistih državnih aktov, ki so slovesno proglašali, da se stari politični sistem nikdar več ne sme povrniti in da je treba državno in narodno edinstvo čuvati vedno in proti vsakomur za vsako ceno, je sopolpisan g. dr. Korosec. On je sodeloval tudi pri ukrepih, ki so posameznim delom našega naroda v korist skupne bodočnosti naložili hude žrtve narodne občutljivi-

nosti. Z njegovim sodelovanjem so bile izročene zgodovini tudi plemenske zastave: srbska, pod katero je s slavo ovenčana vojska šla na svojo Golgoto in se vračala tudi kot osvoboditeljica celotnega našega naroda, hrvatska in slovenska. Prav ista trobojnica, v katero se sedaj daje isti dr. Korošec zavijati in o kateri njegovi agitatorji govorijo, da je bila ponižana in razžaljena.

Ko je v teku političnega razvoja nastala potreba, da se čim širše vrste politično čutečega naroda pritegnejo k sodelovanju, je vladar pozval tudi nas, od nekdanj narodno in jugoslovensko misleče ljudi. Mi nismo niti za trenutek premišljali, ali je treba sodelovati z g. dr. Korošcem in njegovimi, temveč smo od vsega početka pristali na misel,

da je treba v novem našem državnem in narodnem razvoju strniti vse delovne sile,

pozabiti na preteklost in združiti vse plodne moči. Nobenega izmed nas ni bilo, ki bi rekel, da z dr. Korošcem ne morem sodelovati. Mi narodni ljudje smo pozabili na vse, kar je bilo, in imeli smo samo eno veliko misel: da združimo vse, kar je dobre volje in hoče sodelovati pri reševanju socialnih in gospodarskih vprašanj našega naroda. Tudi g. dr. Korošec je na to pristajal. Toda ko je bilo resnično treba preiti od besed k dejanjem, sta v njegovem taboru nadvladali stara zaslepljenost in zagrizenost. Ta gospoda, ki je pri vsej svoji «demokratičnosti» in «svobodoljubnosti» veselo uživala dobrote januarske vladavine in v njej odločilno sodelovala, se je v tistem trenutku, ko je bilo postavljeno vprašanje povratka k demokratičnemu sistemu, ker se je istočasno s tem postavilo tudi vprašanje sodelovanja z narodnimi elementi v našem narodu, nenkrat spomnila, da je prav za prav braniteljica demokracije. G. dr. Korošec je začel delati težko in se umikati v ozadje «iz demokratičnih ozirov» v trenutku, ko je demokracija zopet prihajala do besede.

Tako se je zgodilo, ne po naši krivdi in ne po naši volji, da je nastal v dravski banovini položaj, v katerem smo mi napredni in narodni ljudje morali prevzeti nase vso hudo odgovornost za nadaljnje izvajanje narodne in državne politike med Slovenci. Septembra leta 1931. smo dobili novo ustavo: dobili smo volilni red, ki ni bil skran po starih, v evropskih državah danes po večini samo na papirju veljavnih demokratičnih načelih, temveč je imel odkrito namero, da omogoči ljudsko glasovanje o tem, ali želi narod na-

daljevanje in dovršitev politike 6. januarja ali pa povratek v stare pogubne razmere.

Nared je 8. novembra dal svoj odgovor.

Mnogo nad polovico vseh volilcev Jugoslavije je dalo pritrdilen odgovor in Slovenci v dravski banovini smo doživeli radosten trenutek, da je 52 odstotkov vseh slovenskih volilcev s svojim glasovanjem potrdilo, da odobravajo Slovenci politiko 6. januarja in izpovedujejo, da je v tej politiki tudi njihova bodočnost in rešitev.

Novoizvoljeni senatorji in poslanci smo prevzeli hudo nalogo, da sodelujemo pri reševanju zapletenih vprašanj.

Težave na vseh poljih gospodarskega in socialnega življenja se niso ustavile pred našimi mejami.

Kmetijski pridelki, ki so v glavnem držali našo trgovinsko in gospodarsko bilanco, so izgubili svojo vrednost. Cene žita, živine in vseh ostalih pridelkov so zelo padle. Obrt, industrija in trgovina so priče zastajati. Nase delavstvo izgublja zaposlenje. Mi smo se trudili in se trudimo, da držimo naš brod v ravnotežju. Mnogi mislijo, da smo pri tem dostikrat nespretni, prepočasni, premalo gibčni. Toda če pogledamo v druge države in vidimo, kako vsak dan menjajo svoje gospodarske predpise in kako jim vendarle vse to nič ne pomaga, temveč so gospodarsko in socialno še na slabšem kakor smo mi, moramo priznati, da ni vse najbolje, kar so drugi izmislili, in da nas je morda naša narodna slabost, da v marsikaterem vprašanju z odločitvijo rajši čakamo, v mnogih primerih obvarovala nedogledne nesreče. Naši državi se je posrečilo, da je obvarovala polno vrednost svojega denarja.

Dočim pa se mi na vseh poljih trudimo, da s svojim delom pripomoremo k omiljenju splošne krize v tem odgovornosti polnem času, ko tudi narod navzlic vsemu zlu vendarle podzavestno čuti, da današnji čas ni primeren za politične poizkuse, v tem času so nasprotniki sedanje vladavine prešli k akciji, ki je prekoračila vsako mejo obzirnosti do lastnega naroda in do lastne države. Ko so v drugih državah valute začele prihajati na potresna tla in ko je splošno nezaupanje v denar celo na Angleškem izzvalo zle dogodke,

je naš dinar, ki je tesno vezan z mogočnim francoskim frankom, stal trdno.

Nasprotniki so netili nezaupanje v dinar. Treba se je samo spomniti, kako so najneumnejše govorice poplavile naše kraje in kako so gotovi lju-

dje storili vse, da bi narod obupal, da je izgubljeno, kar ima kdo prihranjenega v svojem žepu ali naloženega v hranilnici. Pričelo se je širiti ono nesrečno nezaupanje v naš narodni denar, ki je dovedlo do krvavitve naših najboljših denarnih zavodov, da nekateri izmed njih niso mogli več ustrezati svojim dolžnostim in so se morali zateči pod zaščito zakona.

Toda oni, ki so vso to zločinsko početje pričeli, ki so ga vodili, ki so šepetali od ušesa do ušesa, da se nosijo stotine milijonov iz Narodne banke v Francijo in tam skrivajo, da vlada rop državne blagajne in odnaša denar v inozemstvo, ti zločinci so samo kopali grob svojim lastnim ljudem. Oni so mislili, da bodo škodovali državni misli, pa so uničevali svoje lastno ljudstvo. Tudi slovenski ljudje, ki so stalno raznašali te bedaste vesti, so prišli do kasnega spoznanja, da bodo morali na posledicah tega svojega zločinskega početja tudi sami hudo trpeti...

Vse to pa še ni bilo dovolj. Pridružila se je še politična gonja. Gospodje, ki so si ves načrt izmislili, so si ga gotovo zamislili samo kot sredstvo za dosego neke druge svrhe. G. dr. Korošec in njegovi gotovo niso tako od pameti zapuščeni, da bi mislili, da je mogoče resno misliti na ustvaritev gorastasnih načrtov, ki so se v njihovem imenu razširjali med ljudstvom. Mislili so le, da bodo na ta način preplašili Beograd in da se bodo po tej lestvi dokopali do državne oblasti, da bi mogla bivša SLS v naših krajih dokončno pozeptati v zemljo svoboda ni demokracijo in vse, kar je naprednega in narodnega. To je bil taktičen načrt.

Dogodki v Šenčurju dovolj jasno pričajo, kam vodi ta agitacija. To pa tudi zahteva od nas,

da se z vso odločnostjo postavimo v bran

in da narod, zapeljan in zaslepljen od brezvestnih hujskačev, za katerimi se pači obraz starih sovražnikov naše narodne misli, poučimo, naj ne izgubi izpred oči življenjskih svojih koristi, ki so nerazrušno zvezane z edinstvom naše velike države.

Narodni poslanci in senatorji bomo od sedaj naprej, ko smo videli nevarnost dogodkov, ki so se odigrali pred nami, z vso silo in voljo vztrajali na tem, da se uveljavi državni ugled in da se zaslepljenec dovedejo do iztuzenja in spoznanja, krivci pa v zasluženo kazen.

Kar pa mene kot političnega in narodnega človeka, ki z vso svojo dušo ljubim to svojo ožjo domovino in se z vso dušo zavedam svojega sloven-

Soteščan:

Trnjeva pot ljubezni

Povest iz starih časov.

«Višavje je daleč, draga sestra...» Redovnica so posilile solze. Smilila se ji je uboga mladenka.

«Koliko ur je od tukaj do mojega doma?» je Milena zaupno poizvedovala. «Povejte mi natančno, čestita sestra!»

«Več dni hoda in pot je nevarna...» jo je strašila, misleča, da namerava skrivaj uiti. «Po gozdih tulijo volkovi in roparji napadajo celo pri belem dnevu...»

«Oh! Ali res ni nikogar, ki bi me povedel iz te puščave? Ali bom morala tukaj umreti? Kako hvaležna bi bila onemu, ki bi me rešil iz tega zidovja! Kdaj bo konec tega dolgočasnja?»

«Sestra Klara, misli rajši na večno domovino. Kako prazni so zemski gradovi v primeri z rajskim sijajem! Zemsko bogastvo se ruši in izgine; samo kar je večno, ostane...»

«Čestita sestra!» Mileno je skoro vznejevoljilo. «Vse besede so lepe, toda jaz se ne morem ločiti od svojega rodnega doma. Morda bi bilo res najbolje, ker ne vem, kaj me čaka. O tem pa še nisem razmišljala in bo trajalo še dolgo časa, preden se bom odločila...»

«Sestra, nekje je zapisano: Iščimo najprej božje kraljestvo in vse drugo nam bo navrženo...»

«Zaman se trudite. Nikdar se ne bom privadila.»

Trdo je izgovorila mladenka te besede. Redovnica je mislila, da bo bolnica začela besneti, zato se ji je plaho umaknila.

«Zakaj se me bojite, čestita sestra?» se je Milena začudila. «Opazujem, da imate o meni napačne pojme... Menda ste nepravilno poučeni... Kdo vam je in kaj vse natvezil?»

Dominika se je v resnici bala. Skrivaj je namignila sestrama, ki sta pleli najbližjo gredico, ter ju opozorila na nevarnost. Sestri sta jo razumeli.

Novinka pa je nadaljevala s prejšnjim odločnim glasom: «Čudro, zakaj me nočete umeti. Čim bolj se trudim, da bi vam odkrila svojo nesrečo, tem manj mi verjamate. Pri vsem tem pa kažete nekam sočuten obraz. Ako bi se vam res smilila, bi mi vendar pomagali.»

Sestre so se po tihem menile: «Danes je celo uporna... Postavila se je po robu... Nekaj bo treba ukreniti...»

«K predstojnici me povedite!» je zahtevala z zapovedujočim glasom. «Izkušala ji bom dopovedati, zakaj sem tukaj. Morda ji je znano, da trpim kot žrtev maščevanja. Kdo mi je pripravil ječo na posvečenem kraju? Ali je privolila kaj takega božja volja?»

Sestre so se spogledale in odkimovale. Nobena ji ni odgovorila. Samo sestro Dominiko je občila lahka rdečica.

Iz samostanske kapelice se je oglasil zvonček, vabeč k dopoldanski molitvi. Redovnice, ki so bile zaposlene ob gredicah ali so se sprehajale po vrtu, so se zbrale v vrsto in rinile molče proti kapelici. Sestra, ki je opravljala cerkovnikov posel, je na stečaj odprla vrata.

Novinka Klara ni dobila odgovora na svojo prošnjo. Čim je namreč naznanil zvonček uro molitve, je nastopil v samostanu čas strogega molčanja. Tedaj je prenehalo tudi vsako delo. Samo iz kuhinje se je še vedno širil prijeten vonj iz širokih ponev in šumečih loncev.

Iz kapelice je zadonelo ubrano petje. Sledilo mu je nerazločno mrmranje pobožnih redovnic. Nato je nastala grobna tišina — molivke so se zatopile v premišljanje.

Milena je sedela v prvi klopi pred oltarjem. Tu ji je bilo odkazano stalno mesto menda zato, ker so jo sestre od zadaj laže opazovale. Ta prostor ji je bil najljubši v vsem samostanskem zidovju. Raz oltar so jo gledali svetniki z znanimi obrazi. Ta je čital iz knjige, drugi je kazal s prstom proti nebu. Skromni oltarček je sličil oltarju v grajski kapeli. Tu je vsaj trenutno pozabila svojo mučno zapuščeno. Zarki neskončne ljubezni so jo čudežno krepili. Večna luč ji je sijala v temi njenega pregnanstva.

Ta dan je Milena izredno zbrano molila. Nepremično je zrla v oltar, odkoder ji je pihal blažilni dih tolažbe. Tu je našla čudoviti lek, ki je hladi njen bolečino. Srce ji je polnilo upanje v

skega rodu, pa tudi svojega jugoslovenskega mišljenja, pri tej zadevi boli v globino duše, je to, da mož, s katerim smo nekoč vodili deklaracijsko gibanje, da mož, ki je z nami pomagal pri ustvarjanju te jugoslovenske države, da mož, ki je s svojim pokojnim prijateljem dr. Krekom postavil geslo narodnega edinstva in popolnega spajanja slovenskega rodu z jugoslovenskim narodom, da mož, ki je tudi po 6. januarju pomagal polagati temelje jugoslovenske narodne in državne misli, da ta mož v času, ko njegovi neodgovorni agitatorji razvijajo tako agitacijo, moiči,

namestu da bi se dvignil in v zavesti svoje zgodovinske odgovornosti javno protestiral ter ukazal svojim agitatorjem, naj za božjo voljo prenehajo s to akcijo, ki vodi v nesrečo! Zamerjam dr. Korošcu to, da s svojo molčečnostjo podpira brezvestno akcijo svojih oprod.

Kako za to podirajočo politično akcijo preže znani sovražniki našega naroda, o tem nas poučujejo vsak dan letaki, od katerih so mnogi napravljene v domačih kovačnicah, mnogi pa prihajajo iz inozemstva. Minister dr. Kramer je prečital hujskajoč protidržavni letak, ki so ga širili po Gorenjskem (zločinska vsebina gorostasnega letaka je izzvala silno ogorčenje med zborovalci).

Nočem nikogar obtoževati brez krepkih dokazov. One, ki to vprižarjajo, je treba udariti z vso silo državne avtoritete. Toda zavedati se moramo: če ne bomo mi sami prinesli v to akcijo vse svoje dobre vere v bodočnost in svoje borbenosti, potem nam tudi državna avtoriteta ne bo mogla pomagati.

Tudi sami moramo biti armada, ki se bije z največjo odločnostjo za narodno bodočnost.

Vsaj za trenutke moramo v teh kritičnih časih pozatiti svoje vsakodnevne skrbi in težave in se vsi posvetiti velikemu delu.

Zavedamo pa se tudi, da vsaka vlada lahko kaj pogreši. Mi nismo bogovi in v nobeni drugi državi nimajo bogov za upravitelje, ker nezmotljivih ljudi ni. Tako se je na primer zgodilo, da so bile izdane pobotnice za najemnino samo v srbskohrvatskem jeziku in tudi razni drugi obrazi prihajajo brez vpoštevanja zakonito zajamčenih pravic našega jezika. Nikdo tega ni želel in ne nameraval in take reči se dogajajo le po nepazljivosti podrejenih uradnikov. V tej veliki politični organizaciji nihče niti ne misli na to, da bi slovenskemu delu našega naroda odvzel kakše pravice in oviral njegov svobodni razvoj. Če kaj

bližajočo se rešitev. Za hip so ji utihnile skrbi, kakor bi jo nekdo božal po uvelim licu.

Zvonček, ki je zabrnal nad vhodom samostana, jo je na mah predramil. «Nekdo je prišel!» jo je nekaj skrivnostno opozorilo. Tako nekam prijetno lahko ji je bilo pri srcu. Toda, ali jo ne vara zopet domišljija? Zakaj jo moti izkušnjavec na svetem kraju?

V klopi ob stranskih vratih je sešela sestra vratarica. Tudi ona je čula glas zvonca ter se je počasi zmajala iz cerkve. Vrnila se je kmalu z naglimi koraki. Zibala se je naravnost k predstojnici ter ji pošepnila nekaj na uho. Čestita prednica je zardeła in urno odšla za vratarico.

V sprejemnici jo je čakal mladenič z resnim obrazom. V pozdrav se ji je spoštljivo priklonil.

«Kje je mladenka, ki vam je bila nedavno izročena?» je iznenadilo redovnico njegovo vprašanje.

Predstojnica se je spomnila obljube, s katero se je slovesno zavezala, da ne bo nikomur izdala svoje varovanke. Odgovorila mu je tako, kakor da ga ni prav razumela.

Mladenič je bil nestrpen. Zavijanje ga je vznemirilo. Ponovil je vprašanje in dostavil zapovedujoče: «Pokličite mladenko, zakaj z njo moram nemudno govoriti!»

Predstojnica je stopila korak nazaj in začela tajiti. «Deklica, katero iščete, ni tukaj. Kdo vas je napačno usmeril?»

Plemič je razlagal počasi in razločno: «Milena, graščakinja z Višavja, je pred tedni rekam

takega opazite, vas prosim, da nas o tem obvestite, in bodite prepričani, da se bodo take pogreške takoj odpravile.

Dovclite mi še nekaj besed o naši stranki. Tu sta dve reči. Mi gradimo svojo organizacijo kot del vsedravnne velike politične stranke, da tako ustvarimo organizacijo, močno dovolj,

da lahko prevzame odgovornost za državne posle in da čvrsto drži državno krmilo v svojih rokah in do kraja izvede novo državno politiko.

Pa četudi bi ne bilo tega povoda, bi se to naše današnje zborovanje moralo vršiti, kajti poleg tega, da smo organizirali slovenske narodne sile v vsedravnno stranki, organiziramo in ustvarjamo končnoveljavno obliko za naše delovanje tu na slovenskem ozemlju in pokopavamo v tem zgodovinskem trenutku vse naše nekdanje strankarske razprtije. Sestali smo se, da združimo vse, kar je

izginila. Poprej je še spisala oporoko, v kateri navaja, da se je odrekla premoženju pokojnega očeta, ker namerava stopiti v zatišje gorskega samostana. Vsebinska oporoke pa je netočna in pomankljiva ter lahko nastanejo spori zaradi njene zapuščine. Zato je potrebno, da se o zadevi natančneje pomeniva.»

«Tedad ste ji bližnji sorodnik...»

Mladenič je pritrdil.

«In komu je zapustila mladenka svoje imetje?» je radovedno poizvedovala.

«Neki povsem tuji osebi...»

«Pravite, da je prezrla sorodnike...?»

«Popolnoma, kakor da je sama na svetu...»

Redovnico je obšla nejevolja. Modrovala je dosledno. «Seveda ni prav ravnala. Kdor se odloči za samostan, mora poprej urediti svoje razmere. Navadno pripade premoženje rēdu, v katerega namerava taka oseba stopiti. Tako zahtevajo pravila. Potem šele pridejo na vrsto sorodniki, ako je imetje res toliko, da ga je vredno deliti. V takem primeru smo upravičeni zahtevati polovico. Oseba pa, ki prikrije premoženje, ne more nositi redovne obleke.»

Plemič se je navidezno strinjal z njenimi nazori. Našel je učinkovito sredstvo: prednici je vzbudil hrepenenje po bogastvu, četudi jo je vezala obljuba radovoljnega ubožstva. Obenem je začrtila viteza, ki jo je tako nesramno varal. Zakaj ji ni omenil njene bogate zapuščine? Premotil jo je s skromnim darilom; govoril ji je celo o denarnem skladu sorodnikov. Vse to namiguje

**ŽIVI LASJE ZAHTEVAJO
PRAVILNO NEGOVANJE!**

Navadno milo je dobro samo za perilo — živi lasje pa potrebujejo za negovanje nežni Elida Shampoo, kateri ne vsebuje sode. Samo tako ostanejo lasje zdravi . . . ohranijo svoj blesteči sijaj . . . in se dajo vedno z lahkoto in lepo česati.

UMIVAJTE GLAVO VSAK TEDEN!

ELIDA SHAMPOO

za plodno delo navdušenega, za ustvarjajoče delo pripravljene, v enotno fronto in v eno armado, ki naj v bodoče vodi vso borbo in vse delo narodnih ljudi v Sloveniji.

Kmalu bomo postavljeni pred velike naloge in bližamo se reševanju velikih vprašanj. Kmalu bo postalo nujno, da dobimo nov združni zakon. Pripravljata se zakona o samoupravi občin in banovin.

Demokratizacija Jugoslavije se nadaljuje vedno hitreje. Zgodovina najnovejšega razvoja marksistare države jasno pričča, da izvirajo največje nevarnosti odtod, če je človek slab v trenutku, ko bi moral biti čvrst in odločen. Prava demokracija je ona, ki ustvarja tako državo, da bo resnično svobodna v svojem notranjem narodnem razvoju. To je prava svoboda, to je prava jugoslovenska svoboda, v kateri je tudi v polni meri zagotovljena svoboda Slovencev.

na ubožstvo, gre pa za ogromno bogastvo. In natančna predstojnica mu je slepo verjela. Tukaj je očitno odpovedala milost razsvetljenja.

«Ali pa veste, da je tista oseba pri nas?» je hotela natanko izvedeti. Odslej je morala biti vse bolj previdna proti tujim ošebam. Preslepil jo je celo vitez, čigar beseda bi morala nekaj veljati.

«Vem, je pritrdil. «Sicer ne bi hodil tako daleč...»

«Znano pa vam seveda ni, da so tukaj prepovedani obiski...»

«Toda v zelo nujnih primerih?»

«Vseeno, ako vas ne poznamo...»

«Pozna me Milena... Povedal sem, da sem njen sorodnik...»

Predstojnica ga je poučevala: «Oseba, ki se odpove svetu, ne sme nikogar več poznati. Pa tudi obiskov ne sme sprejemati. Naš red ima jako stroga pravila.»

«A vendar. Povsod se lahko kaj izpremeni ali napravi izjema. Ako že tega nočete, tedaj mi vsaj napravite uslugo...»

Redovnica je naježila obrvi in rekla: «Proti kršitvi predpisov imamo občutne kazni...»

Plemiču se je stemnilo lice. Stisnil je ustnice in rekel zbadljivo: «Za prikrivanje nesrečnice pa imate dovoljenje...»

Zadel je na pravo mesto. Prednica se je zavedla nepravilnega ravnanja. Ustrašila se je odločnega nastopa. Sklenila je povedati resnico; saj ni naposled hotela storiti nič drugega kakor le tisto, kar ji je bilo naročeno.

Zato končam s pozivom na delo, s pozivom k dobri volji in veri človeka, ki si misli, če mu epeka pade na glavo: morda je tudi to dobro. Pozivam vas k iztrebljenju vseh starih prepričanj, k ustvaritvi mogočne armade, ki edina bo sposobna, da se Slovenci uveljavimo kot oni činitelj v državni politiki, kakršen zaslužimo biti po svoji zgodovini, po svoji kulturi, po svoji gospodarski moči in sposobnosti in po svojem navdušenju za našo narodno stvar.

Zborovalci, ki so že med govorom vedno iznova prekinjali ministra dr. Kramerja z izrazi soglasja in odobravanja, so mu ob zaključku pokazali svojo zahvalo in svoje zaupanje z večminutnimi viharnimi ovacijami.

POZDRAVI POSLANCEV IZ DRUGIH BANOVIN.

Po končanem poročilu g. dr. Kramerja so s kratkimi nagovori pozdravili zborovalce narodni poslanci gg. dr. Velizar Janković, dr. Ignjat Tolić in Miloš Dragović. Vsak med njimi je bil pristržno pozdravljen, ko se je oglašil k besedi. Njihova izvajanja so izzvala ponovno živahno pritrjevanje.

VOLITVE.

Predsedstvo zbora je medtem za g. Pucljem zopet prevzel g. dr. Kramer, ki se je zahvalil narodnim poslancem gg. dr. Jankoviću, dr. Toliću in Dragoviću za njihov posej in njihove pozdrave. Nato je pozval v soboto izvoljeni kandidacijski odsek, da sporoči svoj v sporazumu s predstavniki sreskih organizacij sestavljeni predlog za banovinski glavni odbor JRKD. V imenu odseka je poročal njegov predsednik g. dr. Ernest Kallan. Predlagana lista je bila soglasna izvoljena.

RESOLUCIJE.

Z enako soglasnostjo so bile odobrene tudi resolucije. Prva resolucija je političnega značaja in opozarja na posledice, ki izvirajo iz hujska-jočega rovarjenja po deželi in iz zlobnega raznašanja raznih vznemirjajočih laži. Druga resolucija govori o odnošajih med onimi strankinimi člani, ki zavzemajo javne funkcije, in strankinimi organizacijami, odnosno vsem v stranki organiziranim prebivalstvom. Tretja resolucija naroča vsem organizacijam JRKD, naj posvetijo vse sile in vso pažnjo vprašanjem, ki so v zvezi z današnjo gospodarsko krizo, zlasti naj obrnejo svojo skrb na obupni položaj kmeta, delavca in jav-

nega in zasebnega nameščenca. Četrta resolucija zahteva, naj se vse delo v strankinih organizacijah usmeri tako, da se zabrišejo med člani tudi najmanjši sledovi nekdanje pripadnosti k tej ali oni bivši stranki; JRKD ni nikaka zmes iz bivših političnih strank, marveč nova politična tvorba, ki hoče združiti v svojih vrstah vse delovne sile našega naroda. Peta resolucija naposled pravi, da je sedanje strankino ime neprikladno in predlaga, naj se na državnem kongresu sklene ime: Jugoslovenska narodna stranka.

ZAKLJUČEK ZBORA.

Ko so bile resolucije odobrene, je predlagal g. dr. Kramer, naj zborovanje brzojavno izrazi Nj. Vel. kralju Aleksandru svojo vdanost in naj brzojavno pozdravi predsednika vlade dr. Vojo Marinkovića in poslanski in senatorski klub JRKD. Z dolgotrajnimi ovacijami vladarju in Jugoslaviji je bil predlog sprejet. S toplimi besedami se je g. dr. Kramer zahvalil gostom iz jugovzhodnih banovin in vsem zbranim odposlancem, ki so se požrtvovalno udeleževali dvodnevne zborovanja. Senator g. Ivan Hribar je med živahnim ploskanjem izrekel v imenu zborovalcev zahvalo ministroma gg. dr. Kramerju in Puclju za njuni poročili in za naporno vodstvo krasno uspelega zborovanja.

Ob 13. uri je predsednik g. dr. Kramer zaključil ustanovni zbor banovinske organizacije JRKD.

Politični pregled

V ponedeljek se je

naša narodna skupščina spet sestala na daljše zasedanje.

Na dnevnem redu je cela vrsta zakonov, tako zakon o občinah, zakon o banovinski samoupravi in zadrudni zakon. Poleg tega pride v razpravo več manjših zadev, nanašajočih se na omiljenje gospodarskih težav. Ponedeljsko sejo je otvoril skupščinski predsednik dr. Kosta Kumanudi, ki je tudi navedel vrsto zakonskih predlogov, ki jih bo narodna skupščina obravnavala. V torek in sredo so se seje nadaljevale.

V Franciji je sestavil

novi vlado Herriot,

voditelj radikalne socialistične stranke. Herriot bo, kakor poročajo, nadaljeval Briandovo politiko, torej miroljubno zunanjo politiko. Nova

vlada nima gotove večine in ji zaradi tega obetajo kratko življenje.

Papanastasijeva vlada v Grčiji je bila na krmilu le nekaj dni in je že podala ostavko.

Novo grško vlado je zopet sestavil Venizelos

brez posebnih težkoč. Obnovljena Venizelosova vlada napoveduje ustaljenje valute, ostre odredbe o redu in zaščiti države, v zunanji politiki pa odločen nastop na bližnji lausanski konferenci.

Tudi vladna kriza v Rumuniji je za silo rešena.

Sestavil je v Rumuniji vlado Vajda Vojevod.

Njegova vlada je le začasna in bo njena naloga, izvesti volitve.

Kakor javljajo iz Rima, so v soboto prijeli v Rimu sumljivega človeka, o katerem se je do- gnalo, da

je nameraval izvršiti atentat na italijan- skega ministrskega predsednika Mussolinija.

Atentator je prišel iz inozemstva pod tujim imenom, a piše se Sbardelotto. Kakor je atentator sam priznal, je bil atentat pred časom dogovorjen v inozemstvu. Sbardelotto, ki je 25 let star, je italijanski oblastvom že znan zaradi svojega protifašističnega delovanja. V zadnjem času je bival v Belgiji, v Franciji in v nekaterih srednjeevropskih državah, kjer je bil v stalni zvezi z voditelji italijanskih protifašističnih beguncev. Ti protifašisti so mu preskrbeli dva peklenška stroja, revolver, švicarski potni list in denarna sredstva za izvedbo atentata. Vest o nameravanem atentatu se je s silno naglico razširila po Rimu. Kakor trde, bo Sbardelotto obsojen na smrt.

V Južni Ameriki so zopet enkrat

imeli revolucijo, in sicer v republiki Chileju,

kjer so se letalci uprli in izsilili odstop predsednika Montera in njegove vlade. Vladno oblast je prevzel revolucionarni odbor s polkovnikom Grovejem na čelu in proglasil socialistično republiko. Toda že je nastala v južnem delu Chileja protirevolucija. Poleg tega sta proti novi vladi nastopili ameriška in angleška vlada. Pritiska teh dveh držav se je revolucionarna vlada zbalala in je po 24 urah odstopila. Položaj v državi še ni jasen in se ne ve, katera politična skupina bo prevzela vlado. Chilska mornarica se ni pridružila revolucionarjem.

Priznala je bojazljivo: «Tukaj je mladenka, ki boleha na živcih in trpi zaradi razburjenja domišljije. Privedli so jo z namenom, da bi se pomirila in naposled ozdravela.»

«Pokličite jo!» je zahteval mladenič.

«Vaša prisotnost bi ji morebiti škodovala...» je še vedno ugovarjala. Bala se je neprijetnih posledic.

«Pokličite Mileno!» je ponovil z ukazujočim glasom. «Tudi ako je to proti vašim predpisom.»

Predstojnica se ni upala več odlašati. Pozvala je sestro in ji po tihem naročila: «Novinka Klara naj se hitro preobleče in pride.»

Sestra je povsila glavo in prekrizala roki na prsih. Nato je pokorno odcapljala.

Tisto dopoldne je šla Milena vsa potolažena iz samostanske kapelice. Sama ni vedela, zakaj je postala na pragu, kakor bi se poslavljala od kraja, kjer jo je neka skrivnostna moč tako čudovito okrepila. Morda jo čaka veselo presenečenje? Ali bodo uslišane njene prošnje, katere je tako župno položila med cvetlice na oltarček?

Pohitela je na vrt med gredice, da bi natrgala cvetja in ga povila v šopek. Ponesla ga bo v kapelico v zahvalo za prejeto tolažbo.

Tedaj jo je pozvala spremljevalka, naj pusti cvetlice in gre z njo v sobo. «Brž se preobleci!» ji je velela.

«Vsaj šopek naj še povijem», jo je prosila. «Obljubila sem ga v zahvalo, ker me je nekaj tako čudovito pomirilo...»

«Ne moreš», ji je branila, «Ni več časa...»

Prijela jo je za roko in jo odvedla v skromno celico. Tukaj se je preprosta novinka na mah prelevila v zalo mladenko. Vsa začudena je pozvedovala, kaj naj to pomeni. Zakaj je morala sleči ohlapno redovniško haljo s širokimi rokavi?

Redovnica ji je v odgovor namignila, naj gre z njo v sprejemno sobo. «Brž!» to je bilo vse, kar je izrekla.

«Čemu?» Mladenka je trepetala v radosti in bojazni. Veselila se je poleta v prostost, obenem pa jo je skrbelo, ali jo morda zopet ne čaka nasilnik z novimi načrti. Kdo ve, kam jo bo odvedel in kako grozovito jo bo še trpinčil.

Sestra Dominika je na vsako vprašanje dvomljivo zmignila z rameni. Ni ji hotela ne zanikati ne pritrđiti. Šli sta med celicami po ozkem hodniku in prispeli na dvorišče.

Spremljevalka je ostala za oglom ter ji pokazala vrata sprejemnice. Tu ji je stisnila desnico in ji šepnila: «Zbogom, sestra! Odpusti, ako sem te kdaj razžalila. Nikdar več se ne bova srečala v življenju.» To je rekla in si otrla solzo. Nato se je odstranila z naglimi koraki.

Mladenka je trepetala v mučni negotovosti; skrbelo jo je, kaj jo čaka. Kam naj se skrije pred morebitnim nasilstvom? Ali naj beži v prirodo skozi odprta vrata? Kdo jo bo čuval in branil?

S tresočo se roko je naposled odprla vrata. Vsa presenečena je zagledala rešilca, ki ji je hitel naproti z razprostrtimi rokami. «Milena!» je vzkliknil. «Moja zlata Milena!»

«Adolf, moj Adolf!» se je vzradostila, nato pa se mu omamljena od veselja spustila v naročje.

Predstojnica se je stisnila v kot in sramežljivo povsila glavo. Na posvečenih samostanskih tleh še ni videla takega prizora. Greh se ji je zdelo gledati objemanje in poljubovanje. Najrajši bi bila kar izginila, a zavest, da je mladenki storila krivico, jo je zadrževala.

Plemič je predstavil redovnici svojo nevesto z besedami: «Ali veste, kdo je ta mladenka?»

Redovnica je premišljala, kako bi mu odgovorila. Še preden pa je našla pravi izraz, je nadaljeval: «To je moja izvoljenka, moja draga zaročenka. Našel sem najdražji zaklad, ki mi ga je vzel sovražnik. Taka hudobnost zasluži najostrejšo kazen.»

Redovnica se je zagovarjala tako, kakor je vedela in znala. Mladenko je sprejela iz usmiljenja, ker je bila lažno poučena. Hinavec ji je natvezil, da jo napada huda živčna bolezen. Taki bolniki potrebujejo miru in skrbnega ravnanja. Treba jih je varovati razburjenja in nadlegovanja. To jim pomanjša domišljijo.

Milena je potrdila, da je bila v samostanu dobro oskrbljena. Nedostajalo ji ni ničesar, imela je vsega v izobilju. Sestre so z njo prijazno občevali. Nihče je ni zmerjal ali grajal.

Adolf se je zahvalil redovnici za skrbno varstvo mladenke in obljubil, da ne bo izvajal posledic proti vodstvu samostana, pač pa bo naznanil zločinca najvišjemu oblastvu.

(Dalje prihodnjič.)

Svetovno časopisje z velikim zanimanjem razpravlja

o pobudi angleške vlade za sklicanje mednarodnega gospodarskega posvetovalnega sestanka.

Angleški predlog je naletel v Zedinjenih državah na ugoden odziv. Po došlih vesteh je vlada Zedinjenih držav naročila svojemu poslaniku v Londonu, naj izjavi, da bi bil po njenem mnenju tak sestanek v resnici velikega pomena pri sedanjih svetovnih gospodarskih nevarnostih. Sestanek bi bil v Lausanni in bi med drugim proučeval zlasti načine, kako bi se mogle ustaliti svetovne cene.

Kakor poročajo iz Šanghaja, so prišle tajne japonske vojaške listine v posest Korejcev. Po teh listinah je

Japonska odločena še letos udariti na Rusijo.

Pri tem ne igra nobene vloge vprašanje, pod kako pretvezo naj se vojna začne. Bržkone bo Japonska zahtevala od Rusije, naj izprazni vse obmejno ozemlje v vzhodni Aziji v svrhu varnosti japonske vojske, ali pa bo Rusijo obtožila podpiranja kitajskih nerednih čet in stavila nato primerne zahteve, ki jim Rusija ne bo mogla ustreči. Vesti o japonskih naklepih potrjuje tudi dejstvo, da so bile vse japonske čete izpred Šanghaja prepeljane v Mandžurijo.

Nihče, ki je poučen o razmerah, ne dvomi, da bo Kitajska, kakor hitro se bodo pričele prve sovražnosti med Rusijo in Japonsko, takoj pričela vojno proti Japonski in se pridružila Rusiji. Koliko je na teh vesteh resnice, bo pokazala bodočnost. Japonci trde, da med njimi in Rusi ni nikake napetosti.

Iz delovanja JRKD

USTANOVNI ZBOR ORGANIZACIJE JRKD ZA KAMNIŠKI SREZ.

Kamnik, junija.

Predzadnjo nedeljo dopoldne se je vršila v Gasilnem domu v Kamniku ustanovna skupščina sreske organizacije JRKD. Prostorna dvorana je bila nabito polna, mnogi pa so morali ostati zunaj in so pri odprtih oknih poslušali izvajanja govornikov. Predsednik pripravljalnega odbora, veterinarski svetnik g. Joso Rauter, je otvoril

zbor, nato pa je podal pregledno poročilo o ustanovitvi nove vsedržavne stranke odposlanec banovinske organizacije g. dr. Zajec.

Zatem je narodni poslanec g. Mravlje zavrnil zastrupljajoče širjenje lažnih vesti, ki ga zlasti v kamniškem srezu vrše gotovi ljudje, da bi odvrnili ljudi od složnega dela. Pozval je vse prisotne, naj odločno zavračajo vse take govorce, ki jih širijo nasprotniki in razžaljeni bivši politiki. Razkrinkal je zlasti njihovo hujskanje, da je v nevarnosti slovenstvo, ki mu v Jugoslaviji nikdar ni grozila nikaka nevarnost. Senator g. dr. Rožič je poročal o delu narodnega predstavništva in orisal hudo borbo proti gospodarskim težavam. Opozarjal je tudi na škodljivost žalostnih dogodkov, ki jih izvajajo v ozadju skriti voditelji po nepoučenih in zapeljanih ljudeh po deželi. Ti ljudje delajo največjo uslugo našim neprijateljem v tujini. Narodni poslanec, domačin g. Cerer, je podrobno orisal delo slovenskih narodnih poslancev in senatorjev, ki v najlepši slogi zastopajo koristi svojih volilcev. Pojasnil je zborovalcem, kakšne cilje zasledujejo gotovi užaljeni gospodje, ki hujskajo proti novi, zdravi politiki v državi.

Sreski odbor JRKD za kamniški srez je sestavljen takole: predsednik veterinarski svetnik Joso Ravter iz Kamnika, podpredsedniki: poslanec namestnik župan Ignac Tome iz Moravč, posestnik Anton Skok iz Domžal, trgovec in posestnik Jože Rus iz Prevoj in posestnik Lojze Kosec iz Skaručne, tajnik uradnik Kmetske hranilnice Ivan Zor iz Kamnika, blagajnik tovarnar Ernest Škof iz Kamnika, odborniki: posestnik Anton Perne iz Trzina, posestnik in župan Franc Janežič iz Domžal, posestnik Ivan Lavrač iz Moravč, lesni trgovec in župan Jože Cevc iz Lasenovega v Tuhinjski dolini, posestnik in župan Anton Burkeljca iz Zgornjega Tuhinja, posestnik Ivan Pančur iz Šmartna v Tuhinjski dolini, posestnik in župan Karel Novak iz Motnika, ključavničarski mojster Anton Vahtar iz Mengša, tvorničar Alojzij Kanc iz Mengša, posestnik in župan Franc Benkovič iz Blagovice, posestnik Jože Jenko iz Vodice, posestnik Franc Kristan iz Sela, posestnik Jože Hočevár iz Most, posestnik Franc Kosirnik iz Komenske Dobrave, tajnik cestnega odbora Ivan Humar iz Stranj, posestnik Fran Koritnik iz Stranj, ravnatelj tkaninske tvornice Egidij Šetina iz Jarš, posestnik Franc Štolfa iz Krašnje, posestnik in župan Jože Arnež z Vira, posestnik in gostilničar Matičič iz Doba, posestnik Kuhar iz Doba, posestnik in župan Janez

Pirnat s Krtine pri Dobu, posestnik in župan Matevž Belehar iz Lahovč ni posestnik in župan Anton Burica iz Dragomlja; nadzorni odbor: učitelj Napokoj iz Moravč, trgovec Franc Fajdiga iz Kamnika in posestnik in župan Franc Ziberl iz Vodice; odposlanci az banovinsko skupščino so poleg predsednika, podpredsednikov in tajnika še Ivan Lavrač iz Moravč, Franc Kristan iz Sela in Anton Vahtar iz Mengša; odposlanca za državni strankin kongres v Beogradu sta po'eg predsednika že poslančev namestnik Ignacij Tome iz Moravč in župan Anton Burkeljca iz Zgornjega Tuhinja.

ORGANIZACIJA JRKD ZA KRANJSKI SREZ.

Kranj, junija.

Predzadnji ponedeljek se je vršil v Narodnem domu ustanovni občni zbor sreske organizacije JRKD. Predsedoval je župan g. Ciril Pirč. Po pojasnilih tajnika pripravljalnega odbora so se izvršile volitve odbora, ki mu predseduje župan Ciril Pirč. Izvoljeni so bili za posamezne sodne okraje trije podpredsedniki: Hinko Snoj (Tržič), dr. Franc Šemrov (Kranj) in notar Stevo Šink (Škofja Loka). Tajništvo je prevzel dr. Stanko Sajovic, blagajno pa Franjo Sirc.

Po končanih volitvah je poslanec g. dr. Stane Rapa med drugim pojasnil tudi ukrepe državne uprave, ki so bili nujno potrebni za varovanje državnega ugleda. Ti ukrepi nimajo namena zadeti malega zapeljanega človeka, marveč hočejo in morajo preprečiti brezvestno politično gonjo, ki je v nekaterih svojih izrastkih dobila že izrazito protidržavni značaj.

Novi narodni poslanec g. Ivan Lončar je v svojem govoru poudaril, da bo vestno zastopal svoj okraj ter poizkušal kar najbolj ustreči željam posameznikov in organizacij. Naposled je predlagal pozdravno in zahvalno brzojavko odstopivšemu narodnemu poslancu g. Janku Bartletu, kar so zborovalci z navdušenjem sprejeli.

LEP ZBOR JRKD V SMLEDNIKU.

Smlednik, junija.

Ponosna vas Smlednik je v nedeljo doživela lep praznik. V svoji sredini so Smledničani pozdravili svoje narodne zastopnike. Na Jerajevem vrtu se je popoldne vršil javen shod nove vse-

Gustav Strniša:

Ljubezen in rast

II.

Pretekla so tri leta.

Zaljubljenca sta se navidezno pomirila. Notranje sta oba še vedno trpela. Kako malokrat ju je objel blagodejni pokoj. Noči so jima bile muka, često sta prečula dolge ure. Kregec in Cilka pač nista spadala med one trdne narave, ki si še v ljubezni ne puste do živega in pozabijo.

Oba sta verovala še vedno v bodočnost. To ju je krepilo.

Cilka je morala pred očetom mnogo potrpeti. Vedno je silil vanjo in ji prigovarjal, naj si izbere kakega ženina in se poroči. Vedel je, da bi jo marsikdo vzel. Bila je lepa in bogata, pa tudi delavno. Več si pač nihče ni mogel želeči.

Deklica je očeta vedno zavračala, naj jo pusti, da je za možitev še dovolj časa. Ker se ni mogla drugače izgovoriti, je rekla, da je najrajši pri trjem, da mu streže.

Starec je bil jezen in nekako ljubosumen na njeno ljubezen, kajti slutil je, da se ona izogiba pogovora o možitvi. Vedel je, da se ne mara poročiti le zavoljo godca, ne pa zaradi njega, da bi mu stregla. Trojan je vedel, da ga hči ne ljubi in da ji ni toliko zanj. Če bi se poročila, bi bilo zanj vse dovršeno, kajti zmagal bi bil. To bi bilo njegovo zadoščenje.

Hčerinina odločnost ga je kar grizla. Očital ji je nehvaležnost. Trdil je, da si ona sama želi, da bi kmalu legel in umrl, samo da bi bila svobodna in bi lahko poročila Kregca. Stiskal je pesti in rentočil za vsako malenkost. Bil je tako siten in razdražljiv, da se ga je hči vedno bala.

Cilka je voljno prenašala svoje trpljenje. Ni si upala očetu mnogo ugovarjati. Le v ljubezni je vztrajala. To je bilo za očeta nekaj nepojmljivega, da se mu otrok protivi, otrok, ki je bil vedno pokoren kakor ovčica. To je bilo pri Trojanovih nekaj povsem novega, saj so se vsi pokorili očetovemu povelju. Cilka se je spomnila, kako udano je trpela njena mati. Če je ona, ki je bila še otrok, kdaj hotela ugovarjati, jo je mati zavrnila:

«Le slušaj! To so oče rekli. Kar oče reko, je kakor pribito. Držati mora, pa če se hiša poruši!»

Tako je voljno prenašala svoj križ njena mati, ki je umrla še ne petdesetletna. Bila je pač zgarrana in zmučena, saj ni pozabila ne ljubezni ne pokoja.

Kregec in Cilka se nista skoro nikoli srečala. Če je naletel nanjo, sta izpregovorila le nekaj besed in hitela vsak po svoji poti.

Ona je postala zadnji čas zelo prepadena in blede. Oče ji je spet žugal, da jo vrže kar iz hiše kakor vlačugo, če se ne poroči.

Dobremu godcu se je deklica smilila. Premišljal je, kaj naj stori, pa se je spomnil. Ko jo je spet srečal, jo je ustavil in rekel:

«Cilka! Čas zaceli vsako rano, tudi mojo je zacelil. Tvoj oče je s teboj pač neusmiljen in sirov, ker ve, da sva še vedno prijatelja. Čudno, da naju ne more pustiti, čeprav ve, da se nikoli ne shajava in da je najina ljubezen samo v srcih. Veš kaj, Cilka, pobrigaj se vendar in izberi si drugega fanta! Vem, da marsikateri gleda za teboj!»

«Ali je mogoče, da mi ti kaj takega rečeš?» se je ona žalostno začudila.

«Le tako stori in ne bo ti žal! Če ti oče nasvetuje kakega poštenega in dobrega fanta, ga kar vzemi. Srečna boš, boš videla. Se boš že navadila na svojega moža in kesneje se ti bo še dobro zdelo, da si se tako odločila, je nadaljeval godec.

Plašno ga je pogledala. On ji pa ni skoro upal zreti v oči. Pripomnil je s stisnjenimi ustnicami: «Jaz te pač nisem vreden!»

«Kako vendar govoriš? Kregec, fant moj, ali so tvoje besede? To vendar ni mogoče, da bi bil ti tako mislil! Ne! Ne! Ti ne mi-liš resno!»

Kregec se je nasmehnil:

«Seveda resno mislim, kakor vidiš sama. Le poroči se, le! Pa dobro se imej in srečna bodi! Kregec naj ostane muzikant in naj živi veselo tjakaj v božji dan!»

Ponudil ji je roko in se prešerno zasmeljal, njegovih očeh je ždela zatajena žalost, njegov obraz je bil blede.

Ona mu je stisnila roko in se komaj vzdržala, da ni glasno zahtela.

državne stranke. Že pred napovedano uro se je zbralo na malem griču pred hišo lepo število domačinov. Kljub temu, da so nasprotniki razvili hudo protiagitacijo, je bil odziv iz okoliških vasi nadvse časten.

Prvi je govoril poslanec g. Ivan Lončar. Pojasnil je prisiljeni odstop župnika g. Barleta ter predlagal, da se mu pošlje pozdravna brzojavka z zahvalo za njegovo dosedanje delo, kar so prisotni sprejeli z radostnimi vzkliki. Poslanec Rasto Pustoslemšek se je dotaknil vznemirjajočih vesti, ki jih širijo nasprotniki o denarju, o ogražanju slovenskega jezika, o zastavi in o enakopravnosti ter ovrgel vse te govorice. O delu poslanske zbornice je podrobno poročal poslanec Lovro Petrovar. Za njim je poslanec g. Hajdinjak sporočil pozdrave iz Prekmurja. Že po prvi besedi je bil prisrčno pozdravljen poslanec iz vardarske banovine gospod Miloš Dragovič, ki so mu pazljivo sledili vsi zborovalci. Poslanec g. dr. Ignjat Tolič je prisrčno pozdravil lepo slovensko zemljo, ki jo je prehodil in branil leta 1919. na Koroškem kot prostovoljec. Ne glejmo, kdo je na vladi, kdo minister in poslanec, glejmo, kako se dela, kako sami delamo, in bodimo složni. Poslanec gospod dr. Stane Rapa je orisal zadnje žalostne dogodke, ki so se odigrali v neposredni bližini Smlednika. Ožigosal je tako neplodno in škodljivo delo. Pozval je zbrane, naj delujejo za razširjenje organizacije in pomirjenje duhov. Delajmo za svojo srečo in svoj blagor!

Po končanih poročilih poslancev je g. Janko Jagodič z Visokega prečital resolucijo, ki je bila sprejeta z velikim navdušenjem.

* * *

SRESKA SKUPŠČINA JRKD V ŠMARJU PRI JELŠAH.

Šmarje pri Jelšah, junija.

Predzadnjo nedeljo je bila v naši sokolski dvorani sreska skupščina JRKD, ki jo je vodil predsednik začasnega sreskega odbora, posestnik in župan g. Mihael Skale iz šmarske oklice. Prvi je poročal o splošnem političnem in gospo-

darskem položaju senator g. dr. Ploj, ki se je zlasti obširno bavil tudi z vprašanjem gospodarskih težav. Narodni poslanec g. Spindler je podal sliko dosedanjega dela začasne sreske organizacije JRKD ter obenem razvil načrt gospodarskega, socialnega in prostovoljnega dela v sreski v teku prihodnjega let. V poročilu o organizaciji JRKD je z veseljem naglasil, da obstaja doslej v srezu 24 krajevnih organizacij JRKD z okrog 1600 člani. Ustanovilo se bo še 8 organizacij.

Pri volitvah sreskega odbora so bili izvoljeni: za predsednika posestnik in župan v šmarski okolici g. Mihael Skale, za podpredsednika dr. Šandor Hrašovec iz Šmarja in posestnik Anton Zdolšek iz Ponikve, za tajnika Matija Pečkaj iz Šmarja; za blagajnika Oton Štepic iz Šmarja; za odbornike: dr. Frančišek Kolterer (Rogaška Slatina), Fran Svenšek (Zetale), župan Tomo Kosi (Sopote), Rado Pregrad (Podčetrtek), Leopold Bergles (Sedlarjevo), župan dr. Fran Kloar (Kozje), župan Ivan Mernik (Lemberg), posestnik Fran Goleš (Št. Vid), posestnik Janko Otorepec (Sv. Peter na Medvedovem selu), župan Ignac Romih (Zagorje), župan Fran Jercl (Pod-sreda), posestnik Ivan Kramer (Sv. Peter pod Svetimi gorami), Tone Malgaj (Zibika), posestnik Franc Kupnik (Kostrivnica), župan Janez Murko (Sv. Ema), župan Jurij Lesjak (Slivnica), župan Ivan Gajser (Rogatec), župan Vinko Jerič (Stopce), posestnik Miha Pere (Prevorje), šolski upravitelj Anton Robič (Virštanj), posestnik Anton Gračner (Dobje); člana odbora sta po pravilih tudi narodni poslanec sreza Vekoslav Spindler in član banovinskega sveta Florijan Gajšek (Loka). V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Posestnik Anton Perkovič (Sv. Florijan), župan Franc Nunčič (Sladka gora) in posestnik Martin Johan (Sv. Štefan) Kot odposlanci za banovinsko skupščino so bili izvoljeni: posestnik Anton Zdolšek (Ponikva), župan dr. Franc Kloar (Kozje), posestnik Janko Otorepec (Sv. Peter na Medvedovem selu), dr. Franc Kolterer (Rogaška Slatina), za njihove namestnike: Jože Sikošek (Buče), Franc Goleš (Št. Vid), Anton Kamenšek (Sv. Katarina), Simon Potočnik (Čeremožice). Kot odposlanci za državni kongres stranke (na vsakih pet organizacij po eden) so bili izvoljeni: posestnik Anton Zdolšek, posestnik Ivan Kramer, sreski veterinar Peter Rihterič, dr. Franc Kolterer in Fric Gajšek, za namestnike župan Anton Štor, dr. Franc Kloar, Jože Drogenik, župan Ivan Verk in posestnik Martin Johan.

GOSPODARSTVO

Kmetijski nauk

PREOSNOVA NASELA MLEKARSTVA.

Nobena naša gospodarska panoga ni tako nujno potrebna preosnove kakor mlekarstvo. Čim huje pritiskajo splošne gospodarske težkoče, tem bolj občutimo potrebo po taki preosnovi, zlasti ker nam nudi mlekarstvo v času, ko so vse panoge skoro odpovedale, dnevno primeren donos. Dohodek od mleka v našem kmetijstvu sicer ni velik, vendar pa tudi obratno ni bilo doslej med kmeti preveč prizadevanja za povečanje proizvodnje in za izboljšanje mleka. Zaradi te pomanjkljivosti smo tudi nezmožni pripraviti dobre in cenene proizvode, s katerimi bi mogli tudi preko meje. Na svetovnem trgu gospodari samo oni, ki daje mnogo, dobro in poceni. Tako možnost so si ustvarili Danci, Holanci in drugi napredni narodi, zato pa zavzemajo večje trge. Da pa so ta uspeh dosegli, je bilo treba skoro pol stoletja temeljitega podrobnega dela na travnikih in pri živini.

Ogledmo si naše mlekarstvo, kakršno je in kakršno bi moralo biti, da ne bi bilo treba govoriti o krizi, vsaj v tej panogi ne.

Današnji položaj mlekarstva ima drugačne pogoje kakor pred vojno. Takrat je šel večji del mleka v Trst, na Reko in druge južne kraje. Siharili smo pred vojno malo. Naj je bilo dobro ali slabo blago, vse se je lahko vnovčilo. Danes je položaj drugačen. Vsa mlečna proizvodnja ostane doma in je odvisna od domače porabe.

Majhna je proizvodnja mleka pri nas in vendar govorimo od časa do časa o nadproizvodnji mlečnih izdelkov, ki nam prinaša krizo. Povedati pa moramo, da nastopi tudi pomanjkanje mlečnih izdelkov vsako leto proti pomladi in za maslo kar vse poletje. V času od aprila do junija se je najbolj poznalo, kako neurejeno je naše mlekarstvo. Na eni strani polne kleti sira slabše kakovosti, na drugi strani pa silno povpraševanje po dobrem siru in maslu. Ni tako letos zaradi pomanjkanja krme, vsako leto se nam pokaže podobna slika. Zato pa pravim: «Mlekarstvo preosnovati je nujna dolžnost vseh, ki jim je pri srcu blagor in tako rekoč ves napredek kmetijstva!»

Kregec je pa zažvižgal vesel napev in jo z lahkimi nogami mahnil dalje na nasprotno stran.

Cilka je vsa obupana in razdvojena odšla počasi proti domu.

Ko je godec prestopil prag svoje skromne hišice, se je vrgel kar oblečen na posteljo. Stiskal je pesti, jecljal in si rval lase. Potem je skočil kvišku, pričel letati po sobi in si dopovedovati kar glasno:

«Zrtvoval sem se! Zaradi nje sem to storil. Vem, kako divji je njen stari! Čemu naj sirota trpi in čaka? Oče je trden. Pred njegovo smrtjo bi se pač ne smela poročiti z menoj. Ali naj ji uničim mladost in tudi zdravje? Do tedaj lahko Cilka shira in ovne kakor cvet. Ne! Prav sem storil! Nekaj časa bo že trpela, potem se pa unese. Zdaj, ko ne bo imela več upanja, se bo prej potolažila in pozabila me bo, če ne pozabila, pa vsaj pomirila svojo dušo.

Mož moram ostati! Prenesel bom bolečino. Cilke res ne pozabim. Meni bo ostala vedno v srcu rana. Nihče ne sme vedeti zanjo. Vem, za Cilko bom čutil do konca življenja. Nikoli je ne pozabim, nikoli ne!»

Kregec se je motil. Cilka je zdaj še huje trpela kakor prej, ko jo je tolažila misel, da trpi in čuti tudi on, da ni zapuščena v svoji ljubezni, temveč da mora čakati, če hoče, da bo naposled magala.

Sirota ni vedela, da je Kregec tako govoril pač samo zavoljo nje, da bi ji olajšal trpljenje in jo rešil divjanja njenega trmastega očeta.

Deklica je stala zdaj v življenju sama brez vsake opore. Zazdelo se ji je, da jo je vrgla usoda na samotni otok, obdar od divjih valov, ki jo hočejo pogoltniti.

Priznala si je, da je zdaj njen trud zaman, da ni zmislil protiviti se očetovi volji. Počasi je pričela popuščati. Naposled se je kar udala v očetovo in božjo voljo. Obljubila je staremu Trojanu, da se poroči, s komer on hoče. Srce jo je pa bolelo, da bi najrajši kričala. Mislila je pač še vedno na Kregca. Tudi zdaj je stal še vedno samo on pred njenimi duševnimi očmi.

Zvečer je včasi skočila pred hišo. Vzela je s seboj nekatere kose perila, samo da je prišla na prod. In takrat je spet začula Kregčevo pesem. Igral je žalostno in mило, da bi se človek samo jokal.

In to se ji je čudno zdelo. Godec je bil vendar tako vesel, ko se ji je odpovedal. Odkod zdaj njegova žalost?

Pa se je na mah spomnila, kako se je izogibal njenega pogleda. Spomnila se je, da je videla v njegovih očeh nekaj silno otožnega in ljubečega, ko je enkrat ujela njegov pogled.

In zdaj jo je presunila nova misel, da se ji godec ni odpovedal zato, ker jo je pozabil, kakor je trdila, temveč le zavoljo nje same, da bi ji olajšal trpljenje. In spet se je mučila s temi mislimi, molčala in hujšala.

Trojan je pa pričel deklo možiti. V družbi je rad omenil, da bo njegova Cilka bogata, da bo

imela pošteno doto in balo, a po njegovi smrti da bo itak vse njeno.

Neko nedeljo je kmet Hrastar iz sosednje vasi z njim modroval v vaški krčmi. Ko sta se pomenkovala o otrocih, je Hrastar rekel, da bi rad oženil svojega sina, a ne najde primerne neveste.

«Jaz pa možim hčer. Se pa pri nas oglasita!» ga je povabil Trojan.

«Ali veš, če bo hči zadovoljna z ženinom, ki ji ga privedeš?» je vprašal Hrastar.

«O ti Hrastar, ti! Škoda, da imaš tako ime! Pri nas mora biti vse po moji volji! Kdo je gospodar v hiši? Hči pleše, kakor jaz godem. Sama mi je rekla, da rada vzame, kogar ji bom jaz izbral. Otrok pač ve, da bo oče sam najboljše skrbel za njegovo bodočnost!»

Trojan je dobro vedel, da bo v domači vasi težko kak ženin vprašal za Cilko. Pa ne da bi bila na slabem glasu! O, kaj še! Toda zavoljo Kregca se ni hotel noben fant vtuliti. Godec je bil povsod priljubljen. Fantje so ga radi imeli. S svojo miroljubno in dobro dušo je že nekateri-krat preprečil pretep. Kar nagnal jih je s harmoniko. Pričel je namreč igrati kakšno okroglo in peti zraven, da so se vsi smejali in pozabili na svojo jezo in svoje maščevanje. Bil je zelo družaben in noben fant bi mu ne maral prevzeti neveste.

Starca sta se še mnogo pomenila. Naposled sta sklenila, da pride Hrastar prihodnjo nedeljo s sinom Boštjanom k Trojanom in kratek pomenek. «Dalje prihodnjica»

Ovira pravilnemu razvoju mlekarstva so v prvi vrsti male vaške mlekarne, ki niso zmožne samolastnega življenja. Kako smemo pričakovati vzgojnega dela majhnih mlekarskih zadrug pri svojih članih, če zadnje ubija režija od samega mlekarstva, da ne morejo vedno plačevati za svoje majhno mlekarstvo ali predvzgojno delo, ki so takrat lahko služile svojemu namenu, ali pa so spomeniki povojnega trgovanja z mlekarskimi stroji. Teh poslednjih mlekar je že nekaj propadlo, ostale pa životarijo in iščejo rešitve.

Ne moremo valiti krivde za ta ustvarjenja na mlekarškem polju na javne delavce, naše prednike, ki so gotovo imeli dober namen. Narod je žel svojo pot in poslušal one, ki so mu lepše prigojavljali, da spada v vsako vas mlekar. Da je temu tako, je razvidno že iz razprodaje mlečnih posnemalnikov. Mlekarski strokovnjaki jih gotovo niso priporočali, vsaj tam ne, kjer so že bile in so se ustanovljale mlekarske zadruge. Prav pri razpečevanju posnemalnikov se nam pokaže najžalostnejša gospodarstva slika. Za več milijonov dinarjev je razprodanih v naši banovini posnemalnikov, ki predstavljajo danes še samo kup starega železa. Kar pa je teh nesrečnih separatorjev še v obratu, niso na korist mlekarškemu gospodarstvu, temveč mu povzročajo veliko škodo. Naj mimogrede omenimo, da ima samo Poljska dolina nad Škofjo Loko preko 800 takih strojev, ki so pobrali pri kmetu okrog en milijon dinarjev, če ne več. Le pomislimo, kako veliko moderno urejeno mlekarstvo centralo bi lahko danes imeli tam kje v Gorenji vasi, če bi ta denar zbrali za veliko mlekarstvo, namestu da smo ga izdali za nepotrebne posnemalnike. Takih krajev je pri nas vse polno, saj najdeš že pri vsaki hiši posnemalnik.

Ni še vsega konec; kriza nas ne sme odvrniti od preosnove mlekarstva, saj vidimo, da se da prav v krizi marsikaj ustvariti, za kar je v času ugodne prodaje manj možnosti. Franjo Pavlica.

Sejmi

- 12. junija: Turnišče;
- 13. junija: Brežice, Zigarški vrh, Zalec, Stari trg pri Črnomlju, Zdenska vas — Pri sv. Antonu (Videm), Žiri, Trebnje, Št. Janž pri Dravogradu, Kozje;
- 14. junija: Kamnik;
- 15. junija: Planina v brežiškem srezu, Semič, Mozirje, Dob, Kočevje, Oplotnica, Jagnjenica, Št. Vid pri Litiji, Dravograd, Kostrivnica;
- 16. junija: Dolnja Lendava, Prosenjakovci;
- 17. junija: Št. Vid pri Grobelnem;
- 18. junija: Dokležovje.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali slavonsko pšenico po 180 do 182-50 Din, baško moko «0» po 320 do 325 Din in baško turščico po 147-50 do 150 Din (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo).

Cene tujemu denarju

Na ljubljanski borzi smo dobili v devizah: 100 nemških mark za 1325-72 do 1336-52 Din; 1 ameriški dolar za 55-79 do 56-08 Din; 100 francoskih frankov za 221-22 do 222-34 Din; 100 češkoslovaških kron za 166-23 do 167-09 Din; 100 italijanskih lir za 287-46 do 289-86 Din. Vojna škoda se je trgovala na zagrebški borzi po 176 do 178 Din, investicijsko posojilo pa po 51 Din.

Kratke vesti

— Zbor naših mlekarških zadrug. «Pri levu» v Ljubljani so v nedeljo dopoldne zborovali zastopniki mlekarških zadrug iz dravske banovine. Vršil se je občni zbor Centralnega mlekarškega društva. Zborovanje je otvoril podpredsednik

g. Anton Rožet, inspektor Zveze slovenskih zadrug, ki je sporočil, da je izmed 34 včlanjenih zadrug na zboru zastopanih samo 12. Obširno tajniško poročilo je podal g. Benko. Število članic je letos naraslo od 32 na 36; včlanjeni sta tudi dve nove zaloge, ki ga imajo članice in ki ga je zdaj 127.000 kg, in o organizaciji ljubljanskega mlečnega trga. Tajnik je v svojem poročilu sprožil tudi misel, naj bi se ustanovila zveza mlekarških zadrug. V razpravo, ki se v glavnem gibala najprej okrog te nameravane zveze, so posegli tudi ravnatelj mlekarške šole v Škofji Loki g. inž. Šabec, g. Pavlica in g. inž. Lah, podpredsednik g. Rožet in tajnik g. Benko. Govorili so predvsem o raznih težavah, zlasti denarnih, ki stavljajo zapreke ustanovitvi te zveze. Zato bo treba reč za zdaj še odložiti. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen ves stari odbor, le na mesto odstopivšega odbornika g. Gubanca je bil izvoljen zastopnik zadruge iz Vodice g. Jeraj.

— Razstava kuncev. Poleg razstave perutnine je na letošnjem ljubljanskem velesejmu tudi velika IV. razstava kuncev, ki jo je priredil kuncerejski odsek Kmetijske družbe. Razstava je nameščena v paviljonu «K». V 130 kletkah ima preko 30 razstavljalcev svoje najboljše in najlepše živalce. Zastopane so vse pri nas gojene pasme kuncev, v posebno velikem številu velike pasme, belgijci in beli orjaki, potem srednjetežke in lahke pasme in raznovrstni reksi (kratkodlaki kunci). Poleg tega imajo obiskovalci razstave priliko videti razne izdelke iz kunčje kožuhovine, nadalje razno orodje, posode, vzorne kletke in strokovno književništvo. Večji del razstavljenih kuncev je tudi naprodaj in se s tem njihovim ljubiteljem nudi najboljša prilika, da si po zmerni ceni nabavijo dobre, zajamčeno čistokrvne plemenske živali.

DOPISI

ČRNOMELJ. (Smrtna koša.) Te dni je umrl posestnik g. Ivan Kramarič v visoki starosti 91 let. Pokojnik je bil zaradi svoje skromnosti in mirnega značaja splošno priljubljen. Na njegovi zadnji poti na pokopališče v Vojno vas so ga spremljali številni meščani in domača mestna godba. Blag mu spomin!

DOLENJA VAS PRI KRŠKEM. V nedeljo 12. t. m. bo v Dolenji vasi pri Krškem lepa slavnost blagoslovitve Gasilnega doma. Po blagoslovitvi bo vrtna veselica s plesom in godbo na pihala. Naše gasilno društvo obstaja od leta 1927. Misel ustanovitve je sprožil g. Franc Toplišek, ki je skupno z g. Josipom Godlerjem sklical sestanek. Kmalu po ustanovitvi je društvo kupilo ročno brizgalno, ki se je v več primerih izkazala kot prav dobra. Imeli smo torej brizgalno, Gasilnega doma pa ne. Zopet so se gasilci domenili, da si zgradijo Gasilni dom, katerega so si res tudi postavili. Gasilni dom ni velik, a je prav ličen. V njem je dvorana za shrambo brizgalne in gasilnega orodja, poleg nje pa še majhna soba za seje. Iz strehe se dviga visok stolp. Da se je Gasilni dom zgradil, se mora društvo predvsem zahvaliti društvenemu načelniku g. Pavletu Bogoviču in ostalim funkcionarjem. Vse priznanje društvu, da si je dom zgradilo v tako kritičnem času in spričo žalostnega dejstva, da je imela gradnja doma mnogo nasprotnikov.

DRUŽMIRJE PRI ŠOŠTANJU. Vest o požaru pri posestniku Juriju Rožiču je popraviti v toliko, da je ta posestnik v Družmirju in ne v Gaberkah. Zgoreli sta oprema in obleka. Prav tako je vse zgorelo v hiši stanujočemu Zakeškju.

GORENJI LOGATEC. V nedeljo 12. t. m. priredi Sokol letni nastop, združen z vrtno veselico. Začetek ob 4. popoldne. Telovadba se prične ob pol 5. Nastop bo ob vsakem vremenu. Vabljeni so vsi prijatelji sokolstva od blizu in daleč! — V noči od četrtega na petek je do tal pogorel moderen čebelnjak šumarskega referenta g. Kordona. Škoda velika. Ogenj je bil očitno podtaknjen.

KEBELJ NA POHORJU. Sokol na Koblju priredi dne 12. t. m. ob pol treh popoldne ob priliki pešizleta sokolskih čet dravinjskega sokolskega okrožja drugi redni javni telovadni nastop. Četa se bori z velikimi težkočami in kdor njeno čisto da njeno prireditve. Če je Kebelej tudi krasna izletniška točka, pričakujemo večjega obiska. Za okrepitev je preskrbljeno.

LJUTOMER. Velikega manifestacijskega zborovanja sreske JRKD v nedeljo 12. t. m. ob 8. v Ljutomeru v Sokolskem domu in ob 10. v Štrigovi se udeležijo senator g. dr. Ploj in narodni poslanci gg. Radič, Dragović, dr. Rapč, Perko, Petovar in Zemljič. Vabimo vse pristaše JRKD kakor tudi ostalo volilstvo, da se zbora udeležijo v velikem številu. — Sokol v Ljutomeru bo imel v nedeljo 12. t. m. celodnevno prireditev s skušnjami ob 9., sprevedom ob pol 11. in nastopom ob 16. Pri prireditvi bo sodelovala prvič polnoštevna sokolska godba iz Male Nedelje v kiojih, kakor tudi sokolske čete Mala Nedelja, Sv. Jurij, Sv. Duh in Cven. Prireditve je dobro pripravljena, zato vabimo na čim večjo udeležbo.

DOMAČE NOVOSTI

* **Desetletnica poroke našega kraljevskega para.** Včeraj v sredo je poteklo deset let, odkar sta si naš kralj in kraljica podala roki za življenjsko zvezo. Dne 8. junija 1922. se je v Beogradu jugoslovenski kralj Aleksander poročil s princeso Marijo, hčerko rumunske kraljevske dvojice. Kakor pred desetimi leti so se obračale misli vseh iskrenih državljanov Jugoslavije tudi včeraj v državno prestolnico, kjer je naša vladarska rodbina v najožjem krogu in brez posebnih svečanosti praznovala prvo desetletnico poroke. Ob desetletnici je iskrena želja vse Jugoslavije, naj bi temu jubileju sledili še mnogi, prav do skrajnih mej, odmerjenih človeškemu življenju! Živela kralj Aleksander in kraljica Marija!

* **Odkritje spomenika hvalečnosti kralju Aleksandru.** V Mirovcu pri Gjevgljeli v Južni Srbiji se je v nedeljo vršila narodna prireditev ob priliki odkritja spomenika Nj. Vel. kralju Aleksandru v znak narodnega priznanja za vneto pri obnovi teh krajev, ki so bili zaradi potresa močno prizadeti. Svečanosti se je udeležilo ogromno število prebivalstva. Zbrano ljudstvo je burno nazdravljalo vladarju in njegovemu zastopniku.

* **Prestolonaslednikov dar učencem osnovne šole.** Učenci osnovne šole v Pušči pri Zagrebu so izdelali slike članov kraljevskega doma. Po Rdečem križu so jih poslali prestolonasledniku Petru, ki jim je sedaj poslal svojo fotografijo z napisom: «Mojim tovarišem osnovne šole v Pušči. Peter.» Obenem je podaril 5000 Din za najsiromašnejše otroke, ki so izdelali slike.

* **Dvanajstič je bil v soboto otvorjen ljubljanski velesejem.** Otvoril ga je po nagovoru predsednika velesejma g. Ivana Bonača minister za trgovino in industrijo g. dr. Albert Kramer, ki je tudi častni predsednik velesejma. Svečane otvoritve so se udeležili številni odlični zastopniki naše javnosti, med njimi divizijski general gosp. Bogoljub Ilič kot zastopnik Nj. Vel. kralja, minister za socialno politiko in narodno zdravje gosp. Ivan Pucelj, ban g. dr. Drago Marušič in drugi. Obisk velesejma je bil zlasti v nedeljo ogromen. Tudi kupčijski zaključki so nepričakovano veliki.

* **Izredno lepo uspel zlet je imela ljubljanska sokolska župa v nedeljo v Ljubljani.** S tem je župa pokazala, da v polni meri vrši svoje sokolsko nalogo. Spreved po ljubljanskih ulicah ob gostih špalirjih ljubljanskega in tudi okoliškega občinstva je bil sijajna manifestacija za sokolsko misel. Javni telovadbi v župi včlanjenih društev na zletišču je prisotstvovalo do 5000 ljudi, ki so z zanimanjem sledili lepo podajanim telovadnim točkam.

* **Velika tekma kosecev.** Zveza kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani priredi v nedeljo dne 12. t. m. ob 15. pri Zibertovi gostilni v Št. Vidu nad Ljubljano veliko tekmo kosecev za prvenstvo dravske banovine pod pokroviteljstvom bana g. dr. Draga Marušiča. Spored: ob 14. skupni odhod z godbo na čelu s Kongresnega trga; ob 15. razvitje prapora Zveze kmetijskih fantov in deklet (kumica ga. Pueljeva); nato glavna tekma kosecev, tekma kosecev škricev in razdelitev nagrad. Po tekmi narodna veselica s srečolovom in plesom. Na veselici bo igral znani tercet «Magister» izpod Smarne gore. Vstopnina 3 Din. Vožnja polovična. Legitimacije za polovično vožnjo se naročajo pri zveznem tajništvu v Ljubljani, Pražakova ulica št. 8/I.

* **Na rojstnem domu pesnika Antona Aškerc** v Senožetih pri Rimskih toplicah bo Mariborsko zgodovinsko društvo odkrilo v nedeljo 12. t. m. spominsko ploščo.

* **Neumne izmišljotine o naši državi.** Pred dnevi je priplul v Dubrovnik naš največji parnik «Kraljica Marija» z izletniki, ki so potovali preko Benetk v Carigrad in Kairo. Naši policijski organi so opazili veliko vznemirjenost med potniki in tudi med posadko. Na vprašanje, kako in kaj, so zvedeli, da so čitali v «Giornale Orientale», ki izhaja v Aleksandriji, in v «Corriere della Sera», da se pri nas dogajajo strašne reči, da so ubili generala Živkovića, da divja v državi revolucija, in še polno drugih takih reči. Tako potniki kakor tudi posadka so se kmalu prepričali, da so vse te novice hudobne izmišljotine.

* **Poškodba daljnovođa Črnuče—Velenje.** Prejeli smo: V petek 27. maja opoldne je v bližini Zlokarjev pri Trojanah neki posestnik iz Male ravnj podrl pri sekanju smreko na velenjski daljnovod, pri čemer so se pretrgale vse tri žice in je bil daljnovod prekinjen v razdalji 350 m. Povzročena je bila občutna škoda in je mogla elektrarna šele naslednjega dne zjutraj in z velikim trudom popraviti porušeni daljnovod. Pri sekanju dreves v bližini daljnovodov je potrebna previdnost, sicer se lahko povzroči velika škoda in tudi smrtne nesreče zaradi električnega toka niso izključene. Zato je najbolje, da se pred pričetkom sekanja obvesti elektrarna, ki bo sekanje na svoje stroške nadzorovala.

* **Vino od samorodnic.** Na predlog ministra za trgovino in industrijo je minister za kmetijstvo odredil: 1.) da se rok za izvoz vina od samorodnih trt (šmarnice) pod dosedanjimi pogoji podaljša še za leto dni, to je do konca junija 1933.; 2.) da se sme vino od samorodnih trt spravljati v promet tudi v notranjosti države do konca junija 1933., vendar samo za predelavo v špirit in za industrijske namene in ob istih pogojih, ki jih predpisujejo odredbe za izvoz vina od samorodnic. Tako vino od samorodnic se mora smatrati kot sirovina za predelavo v industrijske namene. Sodi z vinom od samorodnic morajo biti označeni z napisom «Hibridi (šmarnica) za industrijsko predelavo».

* **Jeklarna v Ravnah počiva, a v mežiškem svinčenem rudniku je obrat skrčen.** Jeklarna na Ravnah počiva od začetka prejšnjega tedna. V srečih vseh prizadetih delavcev se je naselila zdaj skrb pred nastopajočimi dnevi. Ravnateljstvo se je potrudilo prepričati ustavitve obrata, a žal brez uspeha. Jeklarna je v težavah že od lanskega leta. Takrat so se začeli v presledkih odpusti iz službe in zmanjševale so se mezde delavstvu in uradništvu, da bi se doseglo ravnovesje. Časi so postajali še slabši in delovni čas se je skrčil na štiri dni v tednu. Naročila so nadalje vedno bolj kopnela, zaloge pa so se polnile. Od preko 250 zaposlenih delavcev jih bo delalo še nekaj časa v livarni menj je se samo okrog 50, da izvršijo neke naročene izdelke. Zelo težaven postaja položaj tudi v svinčenem rudniku v Mežici, odnosno v Zerjavu. Rudniška uprava je morala zmanjšati ves obrat. Rudarji delajo odslej samo štiri dni v tednu. Zaslugek bo še bolj pičel in bo jedva zadostoval za najskromnejše življenske potrebščine. Zmanjšale so se tudi plače uradništvu in nadzorstvenemu osebju.

* **Obisk Rogaške Slatine.** Rogaška Slatina je imela maja 513 gostov, od teh 446 domačinov in 67 inozemcev. Od domačinov je bilo največ Zagrebčanov (149), iz ostale Hrvatske 88, iz Slovenije pa skupno 159. Od inozemcev so bili najštevilnejši Avstrijci (34), za njimi pa Madžari (26). V splošnem je bil obisk za malenkost slabši kakor lani v istem času, vendar pa se stalno boljša. Inozemcem povzročajo valutni, devizni in potni predpisi silne težave. Če bi teh težav ne bilo, bi se obisk vzdržal na lanski višini, če ne bi bil večji. Zdravilišče ima od 1. t. m. svojo zdraviliško godbo. Predsezonski popusti so podaljšani letos do konca junija.

* **Novice iz Koroške.** V Št. Jakobu v Rožni dolini je te dni preminil upokojeni profesor verouka in slovenščine na celovški realki in dolgoletni odbornik Družbe sv. Mohorja v Celovcu g. Janez Hutter. — V Selih je bil te dni z glasovi slovenske stranke brez profikandidatov vnovič izvoljen za župana g. Ferdo Pristovnik. Že tretja izvolitev je priznanje njegovemu nesebičnemu vodstvu občine in dokazuje, da uživa župan popolno zaupanje pri veliki večini občanov. — Tudi v občini Beli je bil izvoljen za župana znani narodnjak g. Jakob Piskernik, posestnik v Lobniku.

* **Išče se dedič.** Nedavno je umrl v Ameriki Rudolf John (Ivan) iz Dola ter zapustil nekaj premoženja. Pokojnik ima sestro Marijo, ki se pozivlje, naj se javi izseljenskem komisariatu v Zagrebu, Kamenita ulica 15, z rodbinsko izkaznico pristojnega župnega urada. Iz izkaznice mora biti razvidno sorodstvo s pokojnikom.

* **Pogreša se že od 15. maja letos pekovski vajenec Mirko Plaskan.** Pekovske obrti se je učil pri g. Faganelu v Rečici ob Savinji ter je omenjenega dne neznano kam izginil. Fant je star 16 let, podolgastega obraza, oblečen v delovno obleko s plavo sportno čepico in velike vitke postave. Ako je komu o pogrešanju kaj znano, se vljudno naproša, naj to javi bližnji orožniški postaji ali pa očetu Ivanu Plaskanu v Nazarju, pošta Mozirje.

* **Na zagoneten način je izginil.** Sredi minilega tedna se je zglasila pri tajništvu SPD v Kamniku neka ženska in prosila, naj društvo organizira ekspedicijo in poišče truplo njenega moža, ki se je najbrže ponesrečil na planinah. Ženska je pripovedovala, da je žena posestnika Franceta Gašperlina s Primskovega. Njen mož je odšel 6. aprila od doma, češ, da gre iskat delo. Rekel je, da gre v Logarsko dolino. Med potjo se je ustavil pri svojem 20letnem bratu na Mlaki pri Komendi in pregovoril tudi njega, da je šel z njim. Mahnila sta jo proti Kamniku in naprej proti Kamniški Bistrici. Hotela sta priti po najkrajši poti preko Bistrice in Sedla v Logarsko dolino. V začetku aprila pa je še Kamniške planine pokrival debel sneg in je skoro nerazumljivo, zakaj sta se brata odločila za tako nevarno pot. Mlajši brat se je že nad Bistrico zbal dolge in naporene hoje po snegu in se vrnil domov, France pa jo je sam mahnil naprej proti Sedlu. Od tedaj pa o njem ni bilo ne duha ne sluha. Žena je torej upravičena v strahu, da se je v planinah ponesrečil. Orožništvo je uvedlo preiskavo, da pojasni, na kakšen način je izginil mladi posestnik, posebno ker se o tej zadevi širijo razne govorice.

* **Srna s tremi mladiči.** Pred dvema letoma je lesni trgovec g. Josip Keršmanec v Kamniku podaril upravi državne smodnišnice srnjačka in srnico. Srnjaček je kmalu postal tako neugnan, da je napadal celo ljudi, zaradi česar so ga morali odstraniti. Srnica je bila v velikem ograjenem prostoru v gozdu zadovoljna s svojo usodo in so imeli ljubitelji živali z njo pravo veselje. Te dni je srnica povrgla tri mladiče. Ljubke živalice že živahno poskakujejo okrog.

* **Gad ga je pičil.** Na Bohinjski Beli pri Bledu je na paši gad pičil sedemletnega Franceta Upela, sina progovnega delavca. Dečka so sicer takoj poslali k zdravniku, ki mu je dal injekcijo, toda njegovo stanje se je tako poslabšalo, da so ga morali poslati v ljubljansko bolnišnico.

* **Smrtna nesreča po neprevidnosti.** Na cesti med Škofjo Loko in Trato se je zgodila te dni huda avtomobilska nesreča, katere žrtev je postal Franc Piškur, uslužben pri Antonu Kašmanu, trgovcu z železnino v Škofji Loki. Z vlakom so prispeli na postajo učenke dekliške osnovne šole, ki so se v spremstvu učiteljice vračale z Gorenjskega. G. Kašman je iz prijaznosti dal mladini na razpolago avto, ki je učenke vozil proti mestu. Poleg šoferja Jakoba Plestenjaka se je vozil Franc Piškur. Pri Starem dvoru je hotel skočiti Piškur s stopnice v tovorni del zadaj, kjer je bilo še nekaj praznega prostora. Zavihtel se je navzgor, a tako nesrečno, da je padel z voza z glavo naprej kar pod zadnja kolesa avtomobila. Na prestrašen vik otrok je šofer avto ustavil. Težko kolesje pa je med tem storilo svoje delo. Piškur je dobil hude poškodbe po vsem telesu, zlasti pa na glavi. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je umrl. Pokojnik, vnet društveni delavec, zlasti pri gasilcih, zapušča ženo z otročičkom.

* **Obupana mati je vzela življenje otroku in sebi.** Šaleška dolina je pod vtisom žaloigre, ki se je pripetila nedavno v hotelu g. Raka blizu postaje v Velenju. Mlada mati Marija Plavčakova iz Maribora je usmrtila z nožem svojega štiritletnega sinčka Mitjo ter še sebi zadala smrtne rane na vratu in potem z otrokom vred skočila skozi okno hotelske sobe na tlak, kjer je obležala mrtva. Nesrečna Marija Plavčakova si je že v Mariboru prej nekdanj hotela vzeti življenje v veliki brigi za bodočnost svojega ljubljenega otroka, katerega je oče zanemarjal. Gotovo jo je ta skrb tako potrla, da je v nerazsodnosti izvršila tako obupen korak.

* **Smrtna nesreča z lovsko puško.** Blizu vasi Dan v gozdu Stražišču, ki je last posestnika in gostilničarja g. Zdravka Vilerja iz Pudoba, se je zgodila huda nesreča. V tem gozdu podirajo stare hraste in bukve, iz katerih pripravljajo drva za prodajo. Med delavci, ki so pri tem delu zaposleni, je bil tudi dninar Kraševac Anton iz Dan. Predzadnji četrtak popoldne so delavci sedli k mali južini. Kraševac pa je šel po svojo nabito lovsko puško, ki jo je imel zakopano nedaleč pod neko smreko. Ker je cev puške gledala nekoliko iz zemlje, je prijel za cev, a v istem trenutku se je puška sprožila in vse žebre so nesrečnika zadele naravnost v trebuh ter mu prestrelile čreva. Ostali delavci so začuli močan pok in pritajen krik ter tudi že opazili, kako prihaja njihov tovariš ves okrvavljen in opotekajoč se proti njim. Takoj so mu šli na pomoč in ga odvedli onemoglega v bližnjo vas, kjer se jim je onesvestil. Nato so ga prepeljali na njegov dom in od doma v ljubljansko bolnišnico, kjer je kmalu umrl. Ponesrečenec je bil star šele 31 let in znan kot vešten in marljiv delavec.

* **Požar zaradi otroške neprevidnosti.** Pred dnevi je nastal dopoldne velik požar pri posestniku Antonu Tomažinu pri Sv. Bolfenku v Haložah. Goreti je začela na hlevu slamnata streha. Ogenj se je hitro razširil še na bližnjo stanovanjsko hišo, kolarnico in skedenj, v katerem se je nahajala tudi stiskalnica. Kolarnico in skedenj je ogenj v kratkem času upepelil, dočim sta na gospodarskem in stanovanjskem poslopju postala žrtvi plamenov le streha in ostrešje. Gospodar je bil, ko je nastal ogenj, v kolarnici pri delu in ni bilo tedaj v bližini nikake sumljive osebe. Blizu hleva pa, kjer se je požar začel, so pasli otroci živino in se zato sodi, da so ogenj zanetili pastirčki po neprevidnosti.

* **Samomor vojaka.** V soboto so vozili redov ptujskega pontonirskega polbataljona Zivadin Stojanović iz Požege in še dva druga vojaka preko dravskega mostu prazen voz z vojaškega vežbališča v mesto. Ko so bili nekako sredi mostu, se je Stojanović nenadno pognal preko ograje v valove hladne Drave in utonil. Kaj ga je gnalo v smrt, se ne ve.

* **Prva žrtev Save v Kranju.** V nedeljo popoldne je zahtevala Sava v Kranju svojo prvo letošnjo žrtev. Utonil je petletni otrok Lado Ažman. Mali Lado se je igral s svojim prijateljskom tčk

pri domači hiši, ki stoji nad Majdičevim kanalom. Na ilovnatih tleh mu je nenadno spodrsnilo in fantek je padel v vodo. Njegov mali tovariš je Lada nekaj trenutkov opazoval, nato pa stekel k njegovi materi gospě Ažmanovi in ji povedal, da je Lado v Savi. Večji Ladov brat je sicer takoj stekel k vodi in stikal za bratcem, pri čemer so mu pomagali tudi sosedje. Bilo pa je vse zaman.

* **Čuden vzrok samomora.** 34letni krojač Rok Pepelnak iz Kamenčaka, občina Pečke pri Makolah, se je ponoči ob koncu maja iz svoje delavnice, ki mu je služila obenem kot stanovanje, odpravil na podstrešje, kjer je izpil steklenico lizola. Ko so zjutraj prišli k njemu ljudje, so se čudili, da krojača ni bilo nikjer. Njegovi najbližji znanci, ki so Roka zadnje čase videli zelo potrtega, so zaslutili nesrečo. In res so našli na nedotaknjeni postelji listek z vrsticami: «K štirim ženskam ne morem... 1200 Din je v postelji... Zbogom! Molite zame! Vaš Rok.» Začeli so nesrečnika iskati in so ga naposled našli na podstrešju zvijajočega se v poslednjih krčih. Ko je prispel iz Poljčan zdravnik dr. Hronovsky, je bil Pepelnak že mrtev. Pepelnak Rok bi se moral te dni oženiti. Bil je že oklican in bi bilo treba stopiti le še pred oltar. Zadnje čase pa je kazalo, da se za ženitev ni nič kaj ogreval. Premišljanje, kaj bi napravil zdaj, ko je že vse pripravljeno, ga je privedlo v obup. Poroko zadnji dan razdreti, bi bila sramota, po drugi strani pa se mu je videlo življenje pri štirih ženskah (poleg izvoljenke, matere in dveh sester) iz neznanega vzroka nemogoče. Za marljivim fantom žaluje vsa soseska.

* **Požar v Potoški vasi.** Nedavno ponoči je nastal požar v Potoški vasi pri Kotredežu. Plat zvona je sklical gasilce, ki so takoj odhiteli na kraj nesreče. Gorelo je v hlevu posestnice, 74letne vdove Marije Inove. Gasilcem se je posrečilo ogenj omejiti. Hlev ni bil zavarovan in ima posestnica občutno škodo. V vasi prevladuje mnenje, da je zanetil ogenj neznan požigalec.

* **Vojaškemu beguncu so pomagali na begu.** Nedavno se je pojavil proti večeru neki vojak, oborožen s puško v roki, v Jurovcih pri posestniku Muzku Francu, katerega je prosil, naj ga prepelje preko Drave. Muzek je res posadil vojaka na voz in ga peljal do Pobrežja k posestniku Letiču Janezu, kjer je bil prisoten tudi posestnik Vidovič Janez. Spustili so se v razgovor z vojakom, ki jim je povedal, da je vojaški begunec. Naposled so se zedinili tako, da bodo neznanega vojnega begunca prepeljali naslednjega dne preko Drave. Prenočil je vojak pri Vidoviču. Naslednjega dne zgodaj zjutraj je prišel Letič z vozom do Vidoviča, kjer so spravili vojaka na voz in ga zakrili z deteljo, da ga ne bi videle nepoklicane oči. Prišel je tudi Muzek, ki je prisedel k Letiču, nato pa so pognali voz z deteljo preko dravskega mostu čez Ptuj proti Sv. Marku niže Ptuja. Vidovič je sledil vozu s kolesom. V nekem gozdu blizu Sv. Marka so vojaka odložili. Ta se jim je zahvalil, obenem se jim pa tudi predstavil: «Ich bin Hauptmann». Nato je izginil v gozdu. Zadeva je prišla na uho tudi orožnikom, ki so že vse tri pomagače zaslišali. Sumi so, da bo vojaški begunec neki Maričič Pavao, redov 45. pehotnega polka, ki je s straže v Bohovi pri Hočah neznan kam pobegnil. Za ta svoj nepremišljeni čin se bodo morali zdaj vsi trije pomagači zagovarjati pred sodiščem.

* **Vlom v novomeško sodišče.** Nedavno so pričeli kaznjenci čistiti novomeške sodiščne prostore in so našli v sobi št. 18, v kateri je urejen blagajniški oddelček in katere vrata so bila priprta, na velik rered. O tem so obvestili službujočega paznika Knafeljca, ki je ugotovil, da je velika wertheimska blagajna navrtana. O dogodku je takoj obvestil predstojnike, ki so pozvali na sodišče orožnike. Ti so zastražili vse poslopje. Iz Ljubljane je bil nujno pozvan kriminalni uradnik. Dognalo se je, da je prišel vlomilec v poslopje skozi okno sobe št. 21, kjer je razbil steklo. Ko je ta predrl glavno steno blagajne, je napravil še dve luknji v predale, iz katerih je začel pobirati razne vrednosti. Prilastil pa si je le gotovino v

znesku 3943 Din 75 p. Svoj posel je opravil zelo spretno in je rabil gumijaste rokavice. Prostore je zapustil po isti poti, po kateri je prišel.

* **Rodbinska žaloigra v Blatni Brezovici.** Blatna Brezovica pri Vrhniku je bila aprila letos torišče velikega razburjenja zaradi nenadne smrti prevžitarja, 75letnega Franceta Jeraja starejšega. Ljudje so takoj splošno osumili sina, da je zakrivil očetovo naglo smrt. Sin France Jeraj, posestnik in gostilničar, je bil po očetovi smrti aretiran in izročen sodišču, ker je bil osumljen, da je udaril očeta tako močno po glavi, da je ta pozneje zaradi te poškodbe umrl. Obtoženec, ki ga slikajo njegovi sosedje kot nasilnega človeka, je imel s svojimi starši zaradi užitka vedne spore. Usodnega dne 5. marca letos sia se obtoženec in oče sprla zaradi ročne žage. Med ruvanjem je sin očeta udaril z nekim trdim predmetom po glavi s tako silo, da mu je vlomil lobanjsko kost. Oče je sicer šel še istega dne k zdravniku dr. Šabcu na Vrhniko, rana pa je bila okužena in je oče, kakor je to ugotovilo sodno raztelesenje, dne 17. aprila zaradi poškodbe umrl. Obtoženi France Jeraj je bil obsojen na poldrugo leto ječe in v izgubo častnih državljskih pravic za dve leti.

* **Strašen zaključek starega sovraštva.** V vasi Ruperčah v občini Gruševi pri Sv. Petru se je zgodil strašen dogodek. Mladi posestnikov sin Stanko Stergar je ustrelil svojega starega sovražnika, viničarja in krojaškega mojstra, 35letnega Franceta Berliča iz Nebove pri Sv. Petru. Usodnega dne so pri Stergarjevih kopali v vinogradu in je delavec nadziral domači sin Stanko. Zvečer so se vsi na posestnikovem domu zbrali k večerji in po večerji tudi malo posedeli. Po večerji je prišel tudi starejši Stergarjev sin Ludovik s svojo ženo ter se vsedel v veži. Oče ga je bolj v šali kakor pa zares okregal, ker ni prišel na pomoč pri hudem delu v vinogradu, in se je med to besedičenju vmešal tudi mladi posestnikov sin France Kramberger iz Grušove. Naenkrat pa je na Krambergerja navalil Stergarjev sin Stanko in ga odgnal iz hiše. Stanko se je čez nekaj časa spet vrnil v hišo in ker so malo prej vsi v hiši slišali od zunaj dva strela, so vsi navalili nanj z vprašanji, zakaj je streljal za Krambergerjem, ker ta ni vendar ničesar zakrivil. Stanko je odgovoril: «Saj ne gre za Krambergerja, Berlič je padel. Ustrelil sem ga!» Po teh besedah je zavladala v hiši med zbranimi velika razburjenost, kajti vsi so vedeli, da imata Stanko in viničar Berlič med seboj neke stare spore. Berličeva 15letna hčerka Zofka je ta dan pomagala Stergarjevimi pri delu v vinogradu. Vsi so tekli ven ter na travniku blizu kozolca našli nesrečnega Berliča, ki je že umiral in kmalu izdihnil. Ubijalec Stanko ni hotel domačim ničesar povedati o razlogih svojega strašnega dela, vzel je kolo ter se odpeljal proti Mariboru. Tja je dospel po polnoči ter se takoj zglašil na policijski stražnici na Aleksandrovi cesti. Kaj sta prav za prav imela med seboj Stanko Stergar in viničar Franc Berlič, ki je bil na najboljšem glasu kot skrben vini-

Kako postanem dober godbenik.

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru št. 104-B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu godbeniku. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

JAVNI NOTAR

HAFNER MATE

v Ljubljani je preselil svojo pisarno iz palače Ljudske posojilnice

v Tavčarjevo ulico št. 6

(prej pisarna pokojnega notarja Hudovernika).

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe?

čar, dober krojač in dobrodušen mož, ni nikomur znano. Tudi to se še zaenkrat ne ve, kako in zakaj se je odigral usodni sestanek med ubijalcem in njegovo žrtvijo. Berlič je najbrž prišel na-proti svoji hčerki, ki je delala pri Stergarjevih. Stanko Stergar, ki je bil kot ekonom že v raznih službah, pa ni nikjer dolgo ostal, je živel s svojo ženo na očetovem posestvu. Pri policiji je izpovedal, da je Berliča ustrelil v silobranu. Preiskava bo izkušala ugotoviti, kaj je na izpovedbi resnice.

* **Trije roparji prijeti.** Našim čitateljem je gotovo še v spominu drzen roparski napad, ki je bil izvršen 7. maja na posestnika in mizarskega mojstra 52letnega Antona Rangusa iz Stranj pri Št. Jerneju in njegovega spremljevalca, 26letnega posestnikovega sina Karla Blatnika. Ko sta šla skupaj s sejma v Sočicah preko Gorjancev domov, so oba napadli iz zasede trije našemljeni roparji. Posestnika Rangusa so pobili na tla, dočim se je njegovemu spremljevalcu Blatniku posrečilo pobegniti, čeprav so roparji oddali za njm več streliv. Rangus je bil pri tem napadu hudo ranjen, ker ga je eden izmed roparjev udaril z revolverskim držajem po glavi. Moža so po napadu prepeljali v kandijsko bolnišnico, ki jo je po dveh tednih zdravljenja zapustil. Orožnike je veljalo mnogo truda, da so roparje naposled izsledili. Na pravo sled je spravil orožnike deček, ki je bil slučajno priča dogodku ob nekem malem potoku. Za grmom ob potoku je videl kmalu po dogodku tri moške, ki so bili po obrazu na debelo namazani s črnim čistilom za čevlje in imeli okrvavljene roke. Fantek je z grozo opazoval iz svojega skrivališča, kako so si moške pričeli v potoku izmivati obraze. Postave mož si je fantek dobro zapomnil. Po opisu teh treh moških je orožnike vodila pot v vas Grgetiče, kjer so orožniki pričeli zasliševati vaščane. Med temi je vzbudil pozornost orožnikov zlasti okrog 50 let stari posestnik Juraj Maletič, ki so ga spravili orožniki po temeljitem zasliševanju v tako zadrego, da so mu kmalu napovedali aretacijo. Maletič je naposled priznal udeležbo pri roparskem napadu na Gorjancih, obenem pa izdal tudi svoja sinova Maksa in Josipa, s katerima je napadel in oropal posestnika Rangusa. Stari Juraj Maletič, ki je v družbi svojih dveh enakovrednih sinov izvršil rop na Gorjancih, je bil v mladih letih zaradi sličnega dogodka že več let v zaporu. Pri aretaciji je hotel orožnikom pobegniti, a beg se mu je ponesrečil, ker je padel tako nesrečno, da je dobil precejšnje poškodbe, zaradi katerih so ga prepeljali močno zastraženega v karlovško bolnišnico; oba sinova pa so oddali orožniki v zapore v Jastrebarskem.

* **Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo enega kozarca naravne «Franc Jožefove» vode.** Strokovnjaki zdravniki za motnje pri prebavi hvalijo «Franc Jožefovo» vodo, ker poživlja delovanje želodca in črevesa, odpravlja otekline jeter, zvišuje izločanje žolca, vstopnjuje izločevanje seči, krepi presnavljanje in osvežuje kri. «Franc Jožefova» grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

PREKMURSKI GLASNIK

Iz Rogoševcev nam pišejo: Pred mesecem je dramski odsek tukajšnjega Sokola uprizoril igro «Radikalno kuro». Da bi vsaj delno kril stroške, ki jih je imel s prenovitvijo odra, je uprizoril v nedeljo 29. maja tridejanko «Trije vaški svetniki». Igra je bila zelo dobro podana in vsi igralci so se potrudili, da so se čim globlje vživeli v dane jim vloge, kar se jim je po večini prav dobro posrečilo. Bilo je tudi nekaj majhnih nedostatkov, na katere hočem opozoriti. Režiser naj strogo pazi na to, da bodo izgovorjava in naglasni pravilni. Pravilno bi tudi bilo, ako bi enkrat za vselej izginile razne neduhovite opazke, ki jih vpletajo nekateri igralci v igro. Poset igre je bil slab. Nekaj je k temu pripomogel dež, nekaj skrajna nebrižnost, nekaj pa tajno rovarjenja

proti Sokolu. Naj le rujejo in nagajajo, Sokol bo kljub temu delal in oni, ki sedaj kakor kalini čepe na nastavljenih limanicah, bodo že imeli priliko spoznati svojo bridko zmoto. V nedeljo 5. t. m. je dramski odsek ponovil igro «Trije vaški svetniki». Dne 19. t. m. namerava prirediti društvo javni telovadni nastop. Poleg drugih točk bo program obsegal tudi nastop šolske dece bližnjih šol. Na svidenje!

Zaradi neozdravljive bolezn v smrt. Posestnik Gorza Peter iz okolice Hodoša je pred leti dal svoje posestvo svojemu zetu, ki se je nato izselil v Argentino, kjer je še sedaj. Gorza in njegova žena sta živela na preužitku in sta delala na posestvu kakor nekdanj, ko sta še bila gospodarja. V zadnjem času pa je začel Gorza bolehati na želodcu. Hodil je od zdravnika do zdravnika, a nobeno zdravilo mu ni pomagalo. To ga je tako potrla, da se je odločil napraviti svojemu življenju konec. V soboto zjutraj, ko so domači odšli na polje, je Gorza ostal doma. Nekako sredi dopoldneva je moralo biti, ko je vzel vrh, šel k šupi in se na tramu obesil. Žena in hči, ki sta se vrnili opoldne domov, sta ga našli že mrtvega.

Tri hude nesreče zaradi strele. V preteklih dnevih je besnelo v murskosoboškem preteku hudo neurje. Za časa nevihte je sedel evangeličanski župnik v Križevcih g. Darvaš v bližini okna in čital. Tam se je nahajal tudi radijski aparat, kateferega je župnik pozabil izključiti in je bila upostavljena vez z zemljo. Zdejci je tik hiše tresčilo. Strela je oplazila anteno, po žici vsekala v radijski aparat ter ga zdrobila. G. župnika je strela oplazila po levi strani, mu zažgala ovrtnik ter ga opekla po prsih in pod pazduho. Hudo ranjeni župnik se je takoj onesvestil. Ljudje, ki so prihitali na pomoč, so ga z umetnim dihanjem spravili zopet k zavesti. Zdravstveno stanje priljubljenega župnika se je zdaj že malo izboljšalo. Podobna nesreča pri radijskem aparatu se je v istem času zgodila pri učitelju F. v Brezovcih, ki je tudi pozabil prekiniti zvezo med anteno in zemljo. Strela, ki je udarila v vod, mu je zdrobila radijski aparat. K sreči se v usodnem trenutku stanovalec niso nahajali v sobi, ampak v kuhinji. Teže je bila prizadeta neka kmetica v bližini Gorenjih Petrovcev. Gospodinja se je v času nevihte nahajala z dekle sama doma. Sin je bil na bližnji njivi, kjer je opravljal svoje delo. Strela je udarila v češnjo, ki je stala v bližini hleva, in jo razklala, da se je drevo s truščem zvalilo na slamnato streho hleva. Kmalu so začeli ognjeni jeziki švigati iz strehe in po nekaj trenutkih je bila že vsa stavba v plamenih. Kmalu nato se je vnela tudi stanovanjska hiša. Obe ženski sta začeli reševati, kar se je dalo rešiti. Predvsem sta spravili iz hleva živino. Ker stoji hiša bolj na samem, se je tudi pomoč sosedov zanesla. Ženski sta planili ponovno v stanovanjsko hišo, katere streha je bila že vsa v plamenih. Ko sta hoteli odnesti perilo iz sobe, se je nenadno udrl strop in jima onemogočil izhod. K sreči pa so takrat že prišli na pomoč sosedje, ki jih je skliceal sin. Na klice obeh nesrečnic so se spravili na njuno rešitev. Prelomili so lesene križe na oknih in potegnili obe ženski na prosto.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

PISMO IZ BOSNE.

Bračanica, maja.

Naj takoj v početku povemo, da je «Domovina» priljubljena tudi med rojaki izven mej Slovenije. Tudi tu je peščica Slovencev, ki radi bero «Domovino».

Pred kratkim je bil odtod premeščen podprednik finančne kontrole g. Ivan Papež, ki je bil vzor uradništva tukajšnjega oddelka. Na postaji se je zbralo pri poslovlitvi polno meščanstva, ki se je s solznimi očmi poslavljal od g. Papeža pri odhodu v Banjo Luko. Z lepim govorom se je poslovil od njega v imenu tukajšnjega uradništva in meščanstva geometer in šef katastrske uprave g. Milan Džević. Govorniku se je odzvalo občinstvo z vzkliki: «Sretan put!» K oddelku je premeščen

zdaj g. Zmagoslav Felicijan, ki je znan priljubljeni slovenski prosvetni delavec in dober uradnik.

V tukajšnjem hotelu «Bosni» je štiri dni gostovalo osebje državnega gledališča v Banji Luki in pokazalo več prav lepih iger.

VELIKA BEĎA OB KOLPI.

Fara pri Kostelu, maja.

Kraji od Štalcarjev mimo Morave do Banjaloke in dalje do Fara in Broda ob Kolpi so v dravski banovini prav gotovo najsiromašnejši in zelo obljudenj. Večina prebivalcev se je do nedavnih časov preživljala s krošnjarstvom. Oprtani s košarami so se odpravljali v svet, v zgodnji pomladi pa se vračali domov z izkupičkom. Sedaj pa so splošne gospodarske težave tudi našim krošnjarjem vzele skromne dohodke. Po naših krajih se je naselila beĎa.

Prebivalci vseh teh vasi so majhni kmetje, in sicer tako ubožni, da jim po drugih slovenskih vaseh sploh ne bo najti primere. Malo jih je, ki imajo kaj več njiv, in še manj takih, ki bi imeli kaj več gozda. Več posestnikov v Kostelu nima niti lastnega stavbišča. Zaradi te siromašćine so bili ljudje že od nekdanj primorani, hoditi v tujino za zasluĝkom. Sedaj, ko je tega konec, nimajo niti za sol, kaj šele za obleko, obutev in vse drugo.

Med temi siromašnimi ljudmi pa je graščina veleposestnika Gorjana-Grünwalda, ki ima blizu 400 oralov zemlje. Ta graščina daje svoje njive v najem, poleg tega pa stalno izpreminja njive in tudi travnike v gozdove; ta usoda zadene vseljenj one dele zemlje, ki niso oddani v najem. Teh je seveda vsako leto več, zakaj kmetje ne zmorejo denarja za najemno.

Cesta Kočevje—Brod ob Kolpi se popravlja. Govori se tudi, da bo razširjena. To bi bilo zelo potrebno; v prvi vrsti naj bi se razširili ovinki, ki so zelo ostrji in nevarni. Večja dela na tej državni cesti bi dobro došla mnogoštevilnim siromakom naših krajev.

PISMO IZ SLOVENSkih GORIC.

Jarenina, ob koncu maja.

Dne 25. maja smo spremili v zadnji dom Liziko Lednikovo, veleposestnico z Jareninskega vrha. Vsem pogrebem so se orosile oči, ko so polagali blago pokojnico v grob. Pokojnica poboĝnost ni bila le na jeziku, ampak je iskreno prešinjala vse njeno življenje. — Dan poprej pa nas je zapustil Alojz Šaber iz Jelenč, pošten in delaven moĝ. Blag spomin obema!

Nedavno nedeljo smo imeli pri nas sv. birmo. Spomini na birmanje vedno spremljajo človeka skozi življenje. Darovi, prejeti od botrov in botric, dobijo častno mesto v domači zbirki in se skrbno čuvajo. Seveda je birmoško botrinstvo zvezano tudi s stroški, zato se tega praznika bolj veselijo birmanci kakor pa botri. Pomoĝnega škofa g. dr. Tomaĝiča je Jarenina častno sprejela. Ganljivo je bilo, ko so ob koncu birme prijavili še nekega zaostalega ptička. Birmanec je iskal botra, boter birmanca, g. škof pa je potrpeĝljivo čakal. Le škoda, da je pričelo deĝevati, kar je malo pokvarilo svečano razpoloĝenje, zato pa je deĝ pomenil pravi blagoslov za polje.

NAŠI NA TUJEM

Drobne novice iz Amerike. Iz New Yorka se je napolil v staro domovino znani rojak Valentin Vavpotič s svojim sinom, da mu pokaĝe lepote Slovenije. — Velika nesreča je zadela Antona Skadlerja v Colorado Springsu. S prihranki dolgih let trdega dela si je postavil čedno hišo in kupil malo posestvo. Nastal pa je požar, ki mu je uničil hišo in vso opremo. Rešil je z družino le golo življenje. — Po skoro polletni bolezn je v Clevelandu preminul rojak Matej Šilc, star 70 let. Umrl je na domu svoje hćerke Emu Lućičeve.

Pokojnikova žena je nekaj mesecev pred njim legla v grob. Šilc je bil doma iz Zlebića pri Ribnici. V Ameriko je prišel pred 40 leti. — V Milwaukeeju je umrl Anton Starič, znani slovenski gostilničar. Doma je bil iz Radje vasi pri Trebelnem na Dolenskem. Zapušća ženo, štiri sinove in dve hćeri. — V clevelandskem Gordon parku so našli mrtvega rojaka Franca Škodo, po rodu iz Vinogorice pri Trebnjem. V New Yorku zapušća pokojnik brata, v Clevelandu pa sina in hćerko. — Na svojem domu v Clevelandu je umrl rojak Janez Turk, star 57 let, po rodu iz Loškega potoka. V Ameriki je preĝivel 30 let. Zapušća ženo, tri sinove in dve hćeri. — V Port Washingtonu je preminil Janez Trepel, doma iz Gornjega grada v Savinjski dolini. Podlegel je operaciji na želodcu. V Ameriki, kjer je bival 21 let, zapušća ženo in tri otroke, v starem kraju pa starše.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Nadevano teleĝje pleće. Pripravi kilogram teleĝjega plećeta, odstrani koĝo in kosti, dobro potolci, da dobiš velik izrezek in ga pomaĝi z nadevom. Nadev: Košćek slanine zreĝi na kocke in jih malo opeci, prepraĝi tudi eno drobno zrezano čebulo. Kos kuhane gnjati zmelji na stroĝku in žlico kaper; zmleto gnjat primešaj k ocvrti slanini, osoli, dodaj nekaj žlic kisle smetane in premešaj. Zmes naj bo bolj gosta. Ta nadev pomaĝi po mesu. Nato zvij v klobaso, obloĝi še s kosil slanine, poveĝi z nitjo in v pećici z malo juhe speci. Ko je pećeno, polij po mesu še četrt litra kisle smetane. Ko malo prevre, vzemi meso na kroĝnik, ga zreĝi, zloĝi na kroĝnik in oblij s sokom.

Teleĝja obara za bolnike. (Za 2 osebi.) 40 dek teleĝjega mesa zreĝi na majhne kose. Meso malo osoli in nalij toliko vode, kolikor potrebuješ za dve osebi obare. Z mesom kuĝaj tudi malo zelenjave. V kozici pa napravi bolj svetlo preĝganje, in sicer iz 5 dek sirovega masla in žlice moke. Gotovo preĝganje zalij z juho, v kateri si kuhala meso, in ko vre pet minut, primešaj še malo drobno sesekljanega peteršilja. V skodelici zmešaj eno jajce in dve žlici mleka ter prilij k soku. Kuhano teleĝje meso daj v omako in malo okisaj z limono. Če imaš eno malo kuhano cvetačo in en ali dva kruhova cmoka, daj tudi to v obaro. Tako pripravljena obara je priporoćljiva za bolnike.

Pomaranćni kipnik. 10 dek kockastega sladkorja odrĝni na eni pomaranći, nato sladkorjem, da se spenijo, 3 in pol deke mandelnov olup in zmelji ter primešaj obenem s sokom pol pomaranće. Primešaj še trdi sneg štirih beljakov. Kozo ali skledo dobro namaĝi, zlij vanjo testo in speci.

Domaća torta. Deset dek lešnikov postavi v pećico, da se malo osuše in da se dá rjava koĝica oluščiti, nato jih stolci ali zmelji. Pet beljakov stolci v trd sneg. Dve rebri lecta in rebro čokolade zribaj in primešaj k snegu, kakor tudi lešnike in pol zavitka pecilnega praška, vanilovega sladkorja, žlico ruma, koĝico ene pomaranće in malo cimta. Testo zlij v namazan model in nato speci. Hladno zreĝi in daj na mizo.

Praktični nasveti

Kadar kuhamo grah, spremeni barvo in postane zelenkastorumen, dočim je sirov lepo zelene barve. Da pa ohranimo to barvo, je treba grahu pri kuhanju dodati en do dva košćka sladkorja in grah obdrĝi svojo lepo zeleno barvo.

Vinski kis. Ako hoćemo ugotoviti, ali je vinski kis pristen in ne ponarejen, ga vlijemo v skodelico in ga pustimo na zraku, da izhlapi. Kadar ostanejo v skodelici rjavi robovi, tedaj je kis pristen. Če pa ostanejo rumenkasti robovi, je kis potvorjen s čemerkoli.

Tenke fino perilo zašijemo, oziroma zakrpamo najboljše tako, da podložimo pod poškodovani del svilen papir in potem šivamo s strojem križem po poškodovanem delu. Nato odstranimo papir in zlikamo. Zakrpamo mesto se komaj opazi.

Krpe za likanje parketnih tal se ohranijo delj časa, ako jih križem prešijemo s prav tenkim motvozom (špago).

Najboljši podstavek za likalo, kadar likamo, je pogret kos opeke. Taka opeka ohrani likalu toploto in se tako hitro ne shladi, kakor če postavljamo likalo na železen podstavek, kakor je to v navadi.

Madeže od brinjevega likerja odstranimo iz obleke z mešanico 12 delov salmijaka in 2 delov vode, ako ni bilo v likerju kakšnega barvila, sicer je treba osnažiti obleko z etrom, pri čemer ravnajmo prav previdno.

ZANIMIVOSTI

× **Hud potres v Mehiki.** V Mehiki sta bila 2. in 3. t. m. dva huda potresa. Drugi potres je močno prizadel tudi prestolnico. Prvi potres je bil ponoči, drugi pa zjutraj. V mestu Mehiki je potres porušil in poškodoval številna poslopja. Po mnogih cestah se je zemlja razpočila na metre široko. Po uradnem poročilu potresomernega zavoda je bil ta potres že šestdeseti, ki ga je do sedaj doživela mehiška prestolnica. Koliko človeških žrtev je zahtevala potresna nesreča, ni ugotovljeno. V prestolnici je izzval potres med prebivalstvom silen strah. Ljudje so napol oblečeni bežali na ceste in prebili ostali del noči na prostem. Mehiški potres so zabeležili tudi potresomeri v Beogradu in Zagrebu.

× **Morilec francoskega državnega predsednika ni duševno bolan.** Zdravniki, ki so preiskovali Doumerjevega morilca Gorgulova, so izročili pristojnemu mestu svoje poročilo. Zdravniki so na podlagi daljših opazovanj ugotovili, da je Gorgulov za svoj zločin odgovoren, ker je ravnal v popolni razsodnosti. Po tej izjavi zdravnikov se mora računati, da bo Gorgulov obsojen na smrt. Razprava proti njemu se bo vršila meseca julija pred pariškim porotnim sodiščem.

× **Kako se moraš ravnati pri kopanju.** Poletna vročina nam jemlje voljo do gibanja in dela, mrzla kopel nam jo vrača. Mrzla kopel je poletni prijetna in zdrava, lahko nam pa tudi škoduje, če se ne znamo prav kopati. Predvsem morajo vsaj neplavači dobro vedeti, kako globoka je voda, v katero se podajajo. Najboljši čas za kopanje je med zajtrkom in kosilom ali pa po dnevnem delu zvečer. Nikoli pa ne smemo v vodo s polnim želodcem, kajti pritisk vode na želodec nam lahko povzroči omedlevico in od te ni daleč do tonitve. Kopanje na tešče po drugi strani spet ni dobro, ker zahteva zlasti plavanje nekaj moči, ki poteka neposredno iz hrane. V mrzli vodi ni dobro stati mirno, temveč se je treba gibati, in sicer najboljše je plavati. Dokler srce močneje utriplje, ni dobro stopiti v vodo. Kdor se je s hojo segrel, naj počaka, da se ohladi. S hladno kožo stopati v mrzlo vodo pa spet ni priporočljivo. Po kopeli lahko ležiš nekaj časa na solncu. Čim hladnejša je voda, tem krajša naj bo kopelj. Otroci ne bi smeli v vodo, ki bi imela manj kakor 20 stopinj Celzija. Ne kopaj se nikdar sam. Še na videz najbolj zdravemu človeku postane v kopeli lahko slabo in če je tedaj čez pomoči, je po njem. Komur srce ni čisto zdravo, naj se vzdrži vsakega tekmovanja pri plavanju in sploh napora pri kopanju.

× **Beseda o cigaretah.** V Londonu je zborovalo te dni Društvo za proučevanje grdih razvad in strasti. Na zborovanju se je govorilo tudi o cigaretah. Cigarete so dospele v Evropo prej ko v Ameriko. Toda zdaj Amerika tudi v tem pogledu nadkriljuje Evropo. Tam odpade letno povprečno 4000 cigaret na vsakega prebivalca. Mnenja zdravnikov o vplivu cigaret na človeško telo so deljena, vsi se pa strinjajo v tem, da ci-

garete živčevju in srečo škodujejo. O tem se lahko prepriča vsak strastni kadilec sam, če neha kaditi. Nekateri zdravniki menijo, da povzročajo cigarete raka. Zdravniki zavračajo mnenje, da vplivajo cigarete razkuževalno. Zakaj ljudje kade cigarete? Človek zahrepi po kaji iz dolgega časa, iz prirojene želje po posnemanju ali pa hoče biti odrasel, čeprav se ga drži še mleko pod nosom. Čim se navadi kaditi, mu preide kaja v meso in kri. Ameriški predsednik Hoover smatra cigareto celo za vir zločinov. Londonsko društvo je prišlo po daljši razpravi do zanimivega zaključka. Slepci ne kade in torej je del užitka pri kaji odvisen od očesnega dožemanja. Kaja slabi živce in edina njena dobra stran je, da lahko pod gotovimi pogoji prepreči nekatera okuženja.

× **Pradedove skrbi.** 82letni farmar Wiseman v Lufkinu v Ameriki ima skrbi, kakršnih ne poznajo mnogi ljudje na svetu. Mož je imel 28 otrok in 15 jih še živi. Najstarejši sin je star 62, najmlajši pa 19 let. Razen najmlajšega so že vsi sinovi oženjeni in vse hčerke omožene in imajo že vsi otroke, njihovi otroci pa zopet otroke. Wiseman je praded dveh prapravnukov, praded 46 pravnukov, ded 61 vnukov, oče 15 otrok in tast 15 zetov in snah. Vsa ta armada sorodnikov živi v Lufkinu in bližnji okolici. Wiseman je bil dvakrat oženjen in je mnogo v življenju izkusil. Kadi od 18. leta, pije od 20., nikoli ni bil hudo bolan, vse prenaša potrpežljivo in z redkim veseljem do življenja. Samo to mu dela skrbi, kako bi si zapomnil obraze v svoji številni rodbini. Pozdravljajo ga vsi otroci v okolici in mož nikoli ne ve, ali ga je srečal vnuk ali pravnuk. Samo pri starih ljudeh se mu ni treba več bati zamenjave. Najstarejši njegov pravnuk je leto dni mlajši od njegovega najmlajšega sina.

× **Tiger v letalu.** Pred kratkim se je pripeljalo iz Ostenda na angleško letališče Penhurst letalo, ki je poleg drugih potnikov imelo s seboj tudi tigra in njegovega čuvaja. Tiger je bil 11 mesecev star. Kupil ga je v Nemčiji zase neki angleški cirkus in si ga dal pripeljati z letalom. Za tigra so napravili močno hrastovo kletko z železnim omrežjem in jo postavili na letalo. Ko je letalo pristalo na angleških tleh, so ljudje videli v svojo veliko grozo sedeti čuvaja s tigrom skupaj v zaprti kletki. Čuvaj Mathies je pojasnil svoj položaj: «Tigra Šanga imam rad. Sam sem ga, ko je bil še mladič, pital in redil s steklenico. Žival se me je tako navadila, da hodil z menoj na izprehod. Seveda jo inam privezano na železni verigi. Ko smo se dvignili v zrak, je šlo v početku dobro. Kakor hitro pa se je letalo začelo zibati, je žival postajala nemirna in je s svojimi tacami poizkušala odpreti zapah pri kletki in planiti ven. Res je žival odprla kletko in prišla k meni, da se mečeva, kakor je bila sicer navajena metati se z menoj. Ta igra naj bi se vršila v letalu, ki je plulo nad morjem! Izkušal sem žival pomiriti, pa novo zibanje letala je tigra še bolj razburilo. Ni mi kazalo drugo, kakor da sem zlezl v odprto kletko in zvalil za seboj tigra. Tam sem se zaprl s tigrom vred v kletko in tako preprečil morda veliko nesrečo.»

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Resnica.

Pribita resnica je: čim manj potrebuje človek prijateljev, tem več jih ima.

Udanost.

A: «Pa pojdiva domov, saj se že dani. Kaj boš rekel svoji ženi, če te bo vprašala, kje si bil vso noč?»

B: «Ničesar, saj ne bom prišel do besede...»

V trgovini.

Gospodična: «Ali je ta kopalna obleka moderna?»

Trgovca: «Pa še kako, gospodična! Vsi starokopitneži se strahovito zgražajo nad njo...»

Prava uteha

za živčno obolele

je moje pravkar izšlo objasnjenje! V njem se objasnjuje večletna izkustva o razlogih, postanku in lečenju živčno obolelih. Ta evangelij zdravja pošiljamo vsakomur, ki ga bo pisмено zahteval od niže navedenega naslova. — Na tisoče zahval dokazuje nepobitni uspeh neumornega in vestnega raziskavanja v blaginjo trpečega človeštva. Oni ki pripadajo

veliki četi živčno bolnih,

in vsi oni, ki trpe na razstresenosti, tugi, oslavljenju spomina, nervoznih bolečinah v glavi, napadih jeze, želodčnih motnjah, preveliki občutljivosti, trganju v členkih, splošni ali delni oslabiljenosti in nešteti drugih pojavih bolezní morajo zahtevati mojo knjižico utehe!

Oni, ki jo bodo pazljivo prečitali, bodo prišli do radostnega spoznanja, da obstoja enostavna in edina pot do zdravljenja in življenske radosti. — Ne odlašajte in pišite še danes!

Poštno zbiralno mesto:

Ernest Pasternack, Berlin SO

Michaelkirchplatz Nr. 13., Abt. 88.

Ženski spol.

Ženske imajo navado, da vedno več povedo, kakor je res. Edino takrat povedo manj, ko govore o svoji starosti.

Najboljše sredstvo za stepanje.

A: «Katero sredstvo za stepanje preprog imate za najboljše, soseda?»

B: «Vse sem poizkusila, draga moja, pa sem prišla do spoznanja, da je najboljše sredstvo še vedno moj stari s stepalnikom v roki...»

Otroška odkritosrčnost.

Mati: «No, Nadica, ali si bila kaj pridna, ko me ni bilo doma?»

Hčerkica: «Sem bila, mama, samo ata ni bil, ker je ugriznil služkinjo v nos!»

On in ona.

Ženka: «Ah, možek, ne morem več spati, ker se mi je sanjalo, da je miš v sobi.»

Možek: «Naj se ti sanja še to, da je prišla mačka nad miši, pa boš lahko spala dalje...»

Zvita butica.

Uradnik: «Moj šef je pa ptič. Kadar mu predložim v podpis kaj pametnega, tedaj podpiše, če pa stolčem skupaj kakšen neumen spis, se moram sam podpisati...»

Listnica uredništva

Vsem, ki pošiljajo slike. Slik dobivamo toliko, da je nemogoče vse objaviti. Opozarjamo ponovno, da objavljamo le slike, ki imajo malo več pomena za javnost. Prosimo torej, da nam ne pošiljate slik, za katere ne vemo, zakaj naj bi jih objavili. Kdor povprašuje po slikah, naj tudi navede, kakšne slike nam je poslal. Če kdo čez več mesecev ali celo čez leto dni povprašuje, kaj je z njegovimi slikami, mu seveda ne moremo dati odgovora, ker se njegovih slik več ne spominjamo. Tudi mu slik čez toliko časa ne moremo več vrniti.

Središče ob Dravi. Kaj hočete s svojim dopisom? Takega ne moremo objaviti. Kaj se je zgodilo tako groznega divjim lovcem, ni iz dopisa prav nič razvidno. Zakon je zaenkrat tak, da ne sme streljati divjačine vsakdo, ki ima veselje do lova, dasi je zajec velik škodljivec.

Št. Vid-Grobelno. Žal, prepozno prejeli.

Vendin le Vieil. Mi ne vemo ničesar o kakem dopisu od Vas. Kakšno sliko ste nam poslali?

V toplih poletnih dneh

se počutite vedno sveži in razpoloženi, ako nosite našo lahko in udobno letno obutev.

Lufov uložak Din. 5.-

Alata

Več službe.

39.-

Vel. 19-26

Vrsta 4441-05

49.-

Vrsta 4435-37

69.-

Vrsta 2145-09

Za deklice: zračni in lahki platneni polčevlji okusne oblike z gumastim podplatom in peto.

Otroški sivi platneni čevlji z gumijastim prožnim podplatom. Praktični za vsakdanjo nošnjo.

Lahki in udobni ženski čevlji iz sivca plaina z zaponko in prožnim gumijastim podplatom in nizko peto. Za malo denarja veliko zadovoljstvo.

V vseh naših prodajalnah kupite dobre in cenene nogavice: moške za 7 Din, ženske za 25 in 9 Din.

MALIOGLASI

Usnjarskega vajenca

proti vsi oskrbi sprejme Franc Čebular na Igu pri Ljubljani. 179

Čevljarski šivalni stroj,

veliki Singerjev cilindrični, malo rabljen, proda za 1900 Din Gomol v Ljubljani, Gradaška ulica št. 8. 181

Mizarji pozor!

Oglejte si nove patentirane posteljne tračnice «Kapo» v paviljonu na velesejmu Schneider & Verovšek. 166

Vstopim brezplačno v službo

za samo hrano in streho. Zdrav in oblečen in snazen dovolj. Nekaznovan. Star 40 let. Perfekten tudi v nemščini. Grem v trgovino, pisarno ali na kmetijo, samo ne k živini. Nastopim lahko dne 15. junija. Dopisi naj se izvolijo poslati upravi «Domovine». 167

Ugoden nakup!

Proda se hiša s trgovinskimi prostori, stanovanji in vrtom na Dobravi pri Gorenji vasi. Krasen kraj, velika okolica. Da se prevzame vknjižba hranilnice, je potreben majhen kapital, dobro amortiziran. Ugodna prilika za pridobitev lastnega doma. Pojasnila daje tvrdka Kašman, železnina, Skofja Loka. 160

Posojila brez obresti

za odkup zemljiškoknjižnega dolga in nakup posestva podeljuje: «Zadruga», Ljubljana, poštni predal 307. Išče potnike. 154

Dobro jesti

moremo samo, dokler delujejo naši prebavni organi v redu. Čim pa je tek pokvarjen, nastanejo vse mogoče motnje, kakor bolečine v glavi, naval krvi v glavo, krči, napetost, vzpehanje, odvrtnost do jedi, kar more pri slabotnih osebah priti pa pri slabokrvnih, dovesti do resnih posledic.

Zato je redno vsakodnevno uporabljanje prijetne močne švedske tinkture «ELSA» (švedske kapljice) lekarnarja Fellerja izredno koristno, ker ustvarja poleg tega, da lajša in pospešuje prebavo, dober tek in doprinaša k rednemu delovanju prebavnih organov, a je obenem zelo okusna, fino aromatična pijača, ki ostavlja v želodcu občutek prijetne svežosti, vplivajoča s tem tudi na splošno razpoloženje in delovno sposobnost. — 2 steklenici 50 Din, 4 steklenice 92 Din z zavitkom in poštino vred pri lekarnarju Evgenju V. Fellerju, Stubica Donja, Elsa-trg 360 (savska banovina).

Lahko sredstvo za odvajanje so Elsa-pilule. 6 škatlic 30 Din, 12 škatlic 50 Din. A proti kašlju in bolečinam v prsih Elsa-zagorski sok. 2 steklenici 50 Din.

Odobreno od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje Sp. br. 509 z dne 24. marca 1932.

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA

Prešernova ulica št. 3

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Vlog ima nad 480.000.000 Din.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Vse naložbe obrestuje kar najbolj ugodno.

Posojila dovoljuje na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje.

Za male trgovce in obrtnike ima posebno kreditno društvo, za pupilne naložbe pa sodni depozitni oddelek. Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12. in pol.

Pri oslabiljenju živcev,

izčrpanosti in polni nevrasteniji

se uporablja «KALEFLUID», fiziološki ekstrakt iz življenja tvorne žleze močne in zdrave živali. «Kalefluid» jači delo vseh sekretarnih žlez in živčni sistem ter krepi organizem. Brezplačno pošljem detajlno literaturo. — Zahtevajte jo pod naslovom: Beograd, Kralja Milana 15, Miloš Marković. «Kalefluid» se prodaja v lekarnah in drogerijah.

Odobreno od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje S. br. 5300 z dne 28. marca 1932.

Nov poklic

za dame in gospode z opremo pletilstva v hiši. Zajamčen mesečni zaslužek 1500 Din, ker odkupimo izdelano pleteno blago, plačamo mezdo za pletenje in dobavljamo prejo za podelavo. Pišite še danes po gratis prospekte pod naslovom: Domača pletarska industrija št. 8 — Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva ulica št. 2.

Najnovije dvokolo z motorčkom 1½, K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrat in posamezni deli najceneje. Ceniki franco.

«TRIBUNA» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovška cesta št. 4.

FURMANI!

„Lu-lu-lu-luštna je mo-moja fu-fu-fu-furenga“ je vedno govoril furman, ki so mu rekli „veseli Jaka“.

Ampak govoril je čisto resnico, kajti veseli Jaka je uporabljal pri furanju štrange, uzde in vrvi samo take, ki imajo privezan listek s pajkom iz Grosupljega. Na to je pri nakupovanju vedno dobro gledal in je bil zato vedno dobre volje kot spomladi tiček na veji.

Te varstvena znamka!

garantira za najboljšo kvaliteto. — Zahtevajte vse vrvarske izdelke samo s to znamko.

Živinorejcem

prilporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern, Okrašen je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, kladki, masiranje, drgnjenje, o načinu kako se žival pristi, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesti, kol pri poškodovanju rogov, poškodbi kopta in zakovanju pri prišču med parklji, opeklinah, strell, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napenjanju goved in ovac, pri tujih pred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanje s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd. Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škoda pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštino vred Din 36·50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3